

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií

Transkulturní komunikace

**"Pravicový extrémismus" v České republice a její postoje vůči
cizincům a migrační politice**

Bakalářská práce

Autor: Patrik Tesař
Studijní program: B6107 Humanitní studia
Studijní obor: Transkulturní komunikace
Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Hradec Králové

2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Patrik Tesař

Studium: P17P0778

Studijní program: B6107 Humanitní studia

Studijní obor: Transkulturní komunikace

Název bakalářské práce: "Pravicový extrémismus" v České republice a její postoje vůči cizincům a migrační politice

Název bakalářské práce AJ: "Right-wing extremism" in the Czech Republic and its stances against foreigners and migration policy

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce se bude zabývat vztahem tří stran považovaných za "pravicový extrémismus" (Dělnická strana sociální spravedlnosti, Národní demokracie a Svoboda a přímé demokracie) vůči cizincům a migrační politice České republiky. V práci bude poukázáno na jejich normativní postoje, budou analyzovány jejich výstupy i rétorické figury, stejně jako jejich politická angažovanost. Uvedena bude rovněž struktura a celková profilace jednotlivých stran. Pro analýzu budou použité primární a sekundární zdroje i dotazníkové šetření.

BASTL, Martin. Krajní pravice a krajní levice v ČR. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3797-3. HANNEFORTH, Grit (ed.) Nebezpečné známosti: pravicový extremismus v malém příhraničním styku (SRN-ČR). Drážďany: Heinrich BöllStiftung, 2009. ISBN 978-3-927760-99-8 MAREŠ, Miroslav. Pravicový extremismus a radikalismus v ČR. Brno: Barrister&Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4. SMOLÍK, Josef. Národní strana v kontextu krajní pravice: 2003-2012. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. ISBN 978-80-7325-307-3. TRBOLA, Robert a Miroslava RÁKOCZYOVÁ (ed.) Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR. Brno: Barrister&Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-19-8.

Garantující pracoviště: Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Tomáš Petráček, Ph.D., Th.D.

Datum zadání závěrečné práce: 29.3.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval (pod vedením vedoucí bakalářské práce) samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

.....

Podpis

Poděkování

Velice bych rád poděkoval všem, kteří mě podporovali a byli mojí inspirací ve studiu. Dále Katedře kulturních a náboženských studií za široký obsah cenných znalostí a zkušeností. V neposlední řadě také mému vedoucímu práce Mgr. Lud'ku Jirkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a vstřícný přístup při konzultacích a psaní mé bakalářské práce.

Anotace

TESAŘ, Patrik. *"Pravicový extrémismus" v České republice a její postoje vůči cizincům a migrační politice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020, 56 s. Bakalářská práce

Tato bakalářská práce se bude zabývat vztahem tří stran považovaných za "pravícový extrémismus" (Dělnická strana sociální spravedlnosti, Národní demokracie a Svoboda a přímé demokracie) vůči cizincům a migrační politice České republiky. V práci bude poukázáno na jejich normativní postoje, budou analyzovány jejich výstupy i rétorické figury, stejně jako jejich politická angažovanost. Uvedena bude rovněž struktura a celková profilace jednotlivých stran. Pro analýzu budou použité primární a sekundární zdroje i dotazníkové šetření.

Klíčová slova: národ; společnost; politika; krajní pravicové strany; nacionalismus; extrémismus; propagace; populismus; xenofobie; migrace; uprchlíci; cizinci.

Annotation

TESAŘ, Patrik "Right-wing extremism" in the Czech Republic and its stances against foreigners and migration policy. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2020, 56 pp. Bachelor Degree Thesis

This bachelor thesis will relate to the three parties expected for "right-wing extremism" (Workers' Party of Social Justice, National Democracy and Freedom and Direct Democracy) before foreigners and the migration policy of the Czech Republic. It will be possible to monitor their normative attitudes, analyze their outputs and rhetorical figures, as well as their political involvement. The new structure and overall profile of the individual parties will be presented. For the purposes of future used and secondary sources also a questionnaire survey.

Key words: nation; company; policy; far right parties; nationalism; extremism; promotion; populism; xenophobia; migration; refugees; foreigners.

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Dělnická strana sociální spravedlnosti.....	12
Vývoj strany.....	12
Deskripce DSSS.....	13
Politická angažovanost.....	14
Přístup DSSS k migraci a migrační politice.....	15
3. Národní demokracie.....	18
Vznik strany a její teze.....	18
Politické kroky ND.....	19
Migrace v očích Národní demokracie.....	21
4. Svoboda a přímá demokracie.....	22
Od Úsvitu ke Svobodě a přímé demokracie.....	22
SPD a jejich vzestup v politické sféře.....	23
Postoj SPD k migraci a migrační politice.....	25
5. Základní terminologie pravicového extremismu.....	27
Extremismus.....	27
Současné výzvy extremistických hnutí v ČR.....	28
Typologie příznivců a členů extremistických skupin.....	29
6. Reflexe tří politických stran.....	30
7. Strategie migrační politiky v ČR.....	32
8. Výzkumné šetření.....	33
Cíl výzkumného šetření.....	33
Dotazníkové šetření.....	33
9. Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	35
9.1.1. Otázka č. 1.....	35
9.1.2. Otázka č. 2.....	35
9.1.3. Otázka č. 3.....	35
9.1.4. Otázka č. 4.....	36
9.1.5. Otázka č. 5.....	36
9.1.6. Otázka č. 6.....	36
9.1.7. Otázka č. 7.....	37

9.1.8.	Otázka č. 8	37
9.1.9.	Otázka č. 9	38
9.1.10.	Otázka č. 10	38
9.1.11.	Otázka č. 11	39
9.1.12.	Otázka č. 12	40
9.1.13.	Otázka č. 13	40
9.1.14.	Otázka č. 14	41
9.1.15.	Otázka č. 15	42
9.1.16.	Otázka č. 16	43
9.1.17.	Otázka č. 17	44
9.1.18.	Otázka č. 18	44
10.	Výsledek dotazníkového šetření.....	45
11.	Závěr.....	48
12.	Bibliografie.....	52
	Monografie.....	52
	Internetové zdroje.....	53
	Příloha 1 – Dotazníkové šetření	57

1. Úvod

Evropská unie je ekonomické a politické uskupení států, jejímž hlavním cílem je spolupráce a partnerství mezi zeměmi. Význam takového společenství pro evropský kontinent je zabránit případným válkám, které postihly Evropu v první polovině ve 20. století. Ačkoliv unie pracuje na sjednocování a společné integritě členských zemí, prochází posledními lety vnitřní krizí. Ta je způsobena tím, že jednotlivé členské státy mnohdy nehodlají přistoupit na právní předpisy schválené Evropskou radou. Přestože každý právní předpis je schvalován legislativními postupy, ale také národními státy, vyvolávají časté kontroverze a nepochopení.

Jedna z větších krizí Evropské unie vyplavala napovrch už v roce 2009, kdy se potýkala s finanční krizí Řecka. V následujících letech Evropská unie nezaznamenala výraznější problémy. Zlom nastal v momentu, kdy se objevily první velké skupiny uprchlíků. To způsobilo migrační krizi, jenž pozvolna vznikala již předchozím desetiletí a vyvrcholila v roce 2015. Tato krize postihla bez přípravy celoevropský kontinent a způsobila mediální tlak. Příliv velkého počtu nelegálních imigrantů vyvolal v evropských zemích značný neklid. Bylo to způsobené i především bezpečnostními obavami spojenými s teroristickými útoky. Celá migrační krize vypukla v době, kdy probíhaly války a nepokoje na Blízkém východě a na severu Afriky. V důsledku strachu o své bezpečí či dosažení lepších životních podmínek se výsledně rozhodlo nelegálně překročit vnější hranici EU bezmála 1 822 177 tisíc lidí v roce 2015.¹

Příliv uprchlíků je krizovou situací, na kterou nebyla Evropská unie dostatečně připravena. To vedlo evropskou komisi k tomu, aby vytvořila plán, jenž by rovnoměrně zatížil členské státy a zajistil odpovědnost v otázce uprchlíků. Proto zavedla přerozdělování nelegální uprchlíků mezi členské státy, což se týká i České republiky.

Z důvodu rozhodnutí evropské komise vyvolalo u některých členských států důrazný nesouhlas a způsobilo názorové rozštěpení v otázce migrační krize. Aktivovala se Visegrádská čtyřka, která se společně rozhodla využít právní kroky vůči přerozdělování migrantů. Česká republika jakožto jeden z členů Visegrádské čtyřky se též aktivně pustila do procesu vyjednávání a nastavení přijatelnějších podmínek. Patříčný nesouhlas zní i z řad pravicových skupin a populistických stran. Využívají tak silně diskutované téma pro svůj prospěch. Svým jednáním a postoji dávají najevo silný odpor k migraci, čímž přispívají k nacionalistickým tendencím.

¹ Jan Zahradil poslanec Evropského parlamentu [online]. [cit. 12-12-2019]. str. 10. Dostupné z: http://zahradil.cz/wordpress/wp-content/uploads/2014/11/2017_ND_studie_Migrace.pdf

Z tohoto důvodu se hodlám zaměřit v mé bakalářské práci na téma pravicový extremismus v České republice. Neboť právě extremistické názory a politická aktivita těchto uskupení vyvolává v české společnosti negativní úvahy k celé migrační situaci. Česká republika má do jisté míry ambice splňovat závazky k migrační krizi, ale potýká se s roztržitou společností v otázce solidarity a společenského konsenzu. Toho se chytají různé extremistické spolky a politické uskupení. Snaží se ve společnosti budit dojem „ochranitelů,“ kteří dokážou zajistit bezpečnost před vnějšími hrozbami spojené s migrací. Jejich kroky a politické ideje jsou postavené na nacionální povaze, která se neslučuje s liberalistickou politikou v Evropě.

V České republice extremismus a nacionální myšlenky nejsou neznámé. Pravicové extremistické projevy v České republice se objevily velice krátce po pádu komunistického režimu a přetrvávají od 90. let. 20. století do dnes. Z prvních formulujících sdružení pravicového extremismu v České republice byla strana Sdružením pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) založená Miroslavem Sládkem. Vedení strany vedlo sdružení k výrazné extrémně pravicové identitě, které se prezentovalo antidemokratickým a rasistickým obsahem.² Rozmach extremistických skupin v 90. letech způsobilo, že docházelo k sociálním konfliktům mezi majoritní společností a minoritou, zejména romskou populací. Střety těchto skupin zanechávaly za sebou trestněprávní delikty na romských spoluobčanech. Jednou z extrémních skupin těchto násilných střetnutí bylo považováno i hnutí Skinheads, přičemž některé jejich skupiny patřily ke krajní pravicovému hnutí v České republice.

Vznik tehdejších extremistických sdružení, spolků a politických stran lze považovat za důsledek znovu nabití demokracie v české společnosti, neboť Česká republika byla značně dlouhou dobu uzavřeným státem. Po pádu komunismu se extremismus ve společnosti opět etabloval a ujal se úlohy, jako reakce z nenaplněného očekávání po listopadové revoluci. Nově vzniklé extremistické skupiny reagovaly na nové politické elity, narůstající kriminalitu, a především na etnické napětí.³ Homogenní společnost v České republice nebyla navyklá na etnické rozdíly a lidi s rozdílnou barvou pleti. Po roce 1993 docházelo v České republice k nárůstu migrace, která přispěla k negativním tendencím ve společnosti. Rodící se demokracie po roce 1989, neměla proti těmto tendencím obranné mechanismy. Tak vznikaly pravicové skupiny, které nadále přetrvávají a formují se do různých spolků a extremistických hnutí.

² HANNEFORTH, Grit (ed.). *Nebezpečné známosti: pravicový extremismus v malém příhraničním styku (SRN-ČR)*. Drážďany: Heinrich Böll Stiftung, 2009. ISBN 978-3-927760-99-8.

³ CEVRO – Pravicový extremismus v české politice. Odst. 2. [online]. 2012

[cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.cevro.cz/cs/209685-pravicovy-extremismus-ceske-politice>

Vybral jsem si pro své téma tři politické strany, který zcela jasně vyjadřují nesouhlas s návrhy České republiky, tak i Evropského parlamentu v oblasti migrační politiky. Mojí snahou je reflektovat tři politické strany (Dělnická strana sociální spravedlnosti, Národní demokracie a Svoboda a přímá demokracie), jež jsou prezentovány jako „pravice extremistické.“ Vybral jsem si tyto aktivní politické strany právě proto, že svými aktivitami „ohýbají“ aktuální myšlení české společnosti. Svým politickým jednáním a názory vyvolávají u mnoha lidí rozporuplné pocity ať už hořkosti, strachu nebo bezmocnosti. Extremistická scéna neustále prochází vývoji, což vede k větší razanci v oblasti politiky a projevu. Prezentování na sociálních sítích umožňuje extremistické strany lépe podněcovat své cíle a nabývat na sympatii u společnosti. Extremistické skupiny jsou si do značné míry vědomi, jakou silou disponují sociální sítě, a proto je aktivně využívají. Touto nenásilnou cestou mohou formovat myšlení ne zcela přesvědčených sympatizantů a voličů.

To mě přivádí k vnitřním otázkám, zda lze extremistické skupiny považovat za správné či nikoliv. Existuje nějaká toleranční mez u těchto skupin, nebo to záleží pouze na subjektivním názoru každého z nás? Tuto práci jsem si vybral z důvodu mých rozpačitých názorů na věc. Nepřikláním se k těmto skupinám, ale také neberu jejich návrhy na lehkou váhu. Ačkoliv se mohou zdát jejich reakce na věci absurdní, zkreslené, populistické až negativistické, neznamená to, že takové problémy tu nejsou. Nesouhlasím s jejich praktikami ani nijak s nimi nesympatizuji. Pouze by mě zajímala hranice, do jaké míry lze vyjádřit nesouhlas, aniž by se člověk musel obávat z nařknutí či perzekuce.

V bakalářské práci se pokusím zaujmout apolitický a objektivní přístup bez zabarveného subjektivního názoru. Představím výše uvedené vybrané subjekty, které využiji pro svůj výzkum prostřednictvím kvalitativních metod. Zaměřím se na normativní postoje výše uvedených organizací a budu analyzovat rétorické výstupy, dokumenty písemné povahy i vliv na sociálních sítích hlavních představitelů jednotlivých stran. V praktické části využiji dotazníkové šetření, ve kterém se budu ptát respondentů na otázku pravicového extremismu a postoje k migraci. Dotazníkové šetření provedu na území Královéhradeckého kraje, který se také potýká s přílivem imigrantů z různých částí světa, převážně z východní Evropy. Cílem této práce bude získat informace alespoň od 50 respondentů, kteří budou v odlišných věkových kategoriích, což by umožnilo analyzovat rozdílné názory k podaným otázkám.

2. Dělnická strana sociální spravedlnosti

„Nejvýznamnějším představitelem celé krajně pravicové stranické skupiny v ČR, i do počtu získaných voličských hlasů, se v první dekádě 21. století stala DS (a později DSSS).“⁴ Ačkoliv Dělnická strana sociální spravedlnosti (dále pouze DSSS) patří k nejvýraznějším pravicově smýšlejícím stranám, nedosahuje zatím na takovou úroveň, aby získala zastupitelská křesla v parlamentních orgánech. Přesto svými aktivními výstupy nezanedbatelně ovlivňuje české prostředí, a stává se diskutovanou stranou i v zahraničí.

Vývoj strany

Dělnická strana vznikla z uskupení různých lidí, kteří byli již svázáni s jinou politickou stranou. Převážně šlo o angažované politiky a bývalé členy krajně pravicové strany Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ), jenž byl předsedou Miroslav Sládek. Z finančních důvodů podstatná část členské základny SPR-RSČ se rozhodla pro založení nové strany, která bude více realizovatelná v politické sféře. K registraci došlo 20. prosince 2002, kdy se stala Dělnická strana oficiální stranou pod názvem Nová síla. V následujícím roce 22. ledna 2003 došlo k přejmenování strany na Dělnickou stranu. Předsedou této strany se stal spoluzakladatel a místopředseda DS Jiří Štěpánek, který působil ve své funkci do první stranického sjezdu, poté ho nahradil Tomáš Vandas, který působil jako předseda této strany do roku 2010.⁵ Zánik Dělnické strany rozhodlo naklonění k neonacistické scéně a spolupráce s neonacistickými spolky jako bylo hnutí Autonomní nacionalisté.

K definitivnímu rozpuštění DS došlo 17. února 2010 z důvodu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Ten shledal Dělnickou stranu za bezprostřední riziko ohrožení demokratických hodnot. Soud taktéž reagoval na ideologii Dělnické strany, jejich aktivit a uspořádaných pochodů, které jsou provázané s hitlerovským nacionálním socialismem a neonacismem, od nichž se DS nikdy veřejně nedistancovala.⁶ Dělnická strana se stala pro svůj etnocentrický a xenofobní přístup nežádoucí politickou skupinou v České republice.

⁴ SMOLÍK, Josef. *Národní strana v kontextu krajní pravice: 2003-2012*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2013. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-307-3. str. 127.

⁵ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁶ *Nejvyšší správní soud České republiky*. 2010, sp. zn. Pst-1/ 2009 [online]. [cit. 12-12-2019]. I. 1 Programová orientace Dělnické strany, odst. č. 5. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf

Vedení strany a členští představitelé se rozhodli po rozsudku Nejvyššího správního soudu, že přejdou pod novou hlavičku strany DSSS, s kterou již měli jisté zkušenosti před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2006.

Deskripce DSSS

Programové a politické kroky Dělnické strany a DSSS se celkem od sebe nijak neliší, ba dokonce jsou si téměř totožné. Strana se pouze reorganizovala a lépe transformovala svá tvrzení, tak aby byla méně trestně postihnutelná. Dělnická strana sociální spravedlnosti je považována za českou ultranacionalistickou krajně pravicovou politickou stranu, která figuruje v České republice mimo parlament. Vznik DSSS sahá do roku 2004, kdy se stala oficiálně registrovanou stranou.⁷ V čele tehdejší strany stál předseda Jan Broj (působil v letech 1990–1992 jako poradce prezidenta Václava Havla), kterého nahradila v roce 2006 nová předsedkyně Hana Pavlíčková. Před rozpuštěním Dělnické strany se ujmul již vzniklé strany DSSS Tomáš Vandas, syn Hany Pavlíčkové. Roli předsedou strany převzal 20. listopadu 2010, který tuto stranu aktivně vede doposud. Vandas je neodmyslitelnou rétorickou figurou DSSS, která silně hýbe českou společností. V rámci svého politického působení jasně dává najevo svůj nesouhlas se současnou politickou situací v České republice. Reaguje na různá problémová témata, která se neslučují s programovým vzorcem strany, a vyzdvihuje jejich alternativní řešení. Ve svých výrocích často zmiňuje svoji obavu z budoucnosti. „*Nechci se smířit s tím, kam směřuje naše země, kam směřuje celá Evropa, která je zaplavována imigrantskými parazity. Vidím, že jde o velké nebezpečí, proti kterému musíme ze všech sil bojovat.*“⁸

DSSS se profiluje jako vlastenecká a euroskeptická strana, která odmítá všechny mezinárodní organizace, včetně EU a NATO z důvodu obav ztráty české suverenity. Strana se vztahuje k národně politické oblasti, jež nehodlá přijmout politický liberalismus v České republice. Jejich snahou je hlasně upozorňovat na chybějící solidaritu a konzumní styl života. „*Programem DSSS je vytvářet demokratickou společnost na principech sociální spravedlnosti,*

⁷ DSSS se stala 29. ledna 2004 novou politickou stranou pod názvem Strana občanů republiky České, kterou založil spisovatel a herec Tomáš Magnusek. Strana patřila ideově mezi mnohé aktivní demokratické strany v ČR, ale pro svoji nízkou angažovanost a členskou základnu se nijak výrazně neprojevila v politické sféře. Po odchodu Magnuska se politická strana přejmenovala na DSSS. V parlamentních volbách v roce 2006 došlo k první spolupráci s DS. Vytvořili společnou koalici a oficiálně vstoupili do voleb.

⁸ Úvodní stránka | TOMÁŠ VANDAS: *Úvodní stránka* | TOMÁŠ VANDAS: [online]. 2008 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.tomasvandas.cz/>

*pro všechny občany našeho státu, bez rozdílu rasy, věku a pohlaví.*⁹ Jejich ambicí je mimo jiné hájit zájmy pracujících občanů České republiky, seniorů, studentů, udržování tradičních rodin a společenských hodnot. Reagují taktéž na migrační situaci v Evropské unii. Hledají způsoby, jak nejlépe vypovědět ilegální přistěhovalce a zabránit jim přibývání. Na přistěhovalectví DSSS nahlíží negativisticky, neboť jsou toho názoru, že migrační politika není správnou alternativou pro zajištění natality národa.¹⁰

Politická angažovanost

Politická strana DSSS, jakožto bývalá strana DS i ona se angažuje do voleb a aktivně se účastní volebních klání. Strana taktéž disponuje početnou členskou základnou. Má své reprezentativní kandidáty i případné koaliční partnery, s kterými aktivně vstupuje do voleb parlamentních, krajských, komunálních i evropských. Jejich snahou je dostat se do vyššího politického dění a dosáhnout tak vytyčených mandátů pro protlačení svých politických programů. V minulých letech se DSSS stavěla výhradně k protiromské tématice a sociální problematice, skrze které naháněla preferenční body v okrscích, kde se tyto problémy nejvíce vyskytovaly. Ačkoliv jejich popularita stoupala ve vyloučených lokalitách, nezaručilo to nijak velký úspěch ve volbách. „*Co se pak týče vlivu strany na samotný politicko-stranický systém, díky nízkým volebním výsledkům se strana nikdy nedostala do pozice, kdy by mohla sama o sobě prosazovat legislativní změny nebo by získala vyděračský potenciál.*“¹¹

Přes veškeré neúspěšné snahy ve volbách se strana urputně snaží podnikat každoroční stranická setkání, kde formuje své i veřejné aktivity. Často bývají formou předvolebních mítinků a veřejných akcí na místech, kde se těší vyšší podpory. DSSS opouští od velkých demonstrací a pochodů, jak tomu bylo v minulosti ve spojitosti s DS. Zaměřuje se na menší akce, u kterých by mohla nalézt nové příznivce. Zástupci DSSS se snaží působit na své voliče, že patří k odpovědné politické straně. Pomáhá jim hlavně nový způsob prezentace. Oprostili se od tehdejší vizuální stránky a nastolili si nová pravidla, která budí důvěryhodnější dojem. Zapracovali na veřejném vystupování za účelem dát o sobě vědět a oslovit, co nejširší okruh lidí v České republice i v zahraničí. Svoji snahu projevují i nejvyšší představitelé strany, snaží

⁹ O nás | DSSS - národně a sociálně!. *Úvod | DSSS – národně a sociálně!* [online]. 2010 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/o-nas>

¹⁰ Programová listina | DSSS – národně a sociálně!. *Úvod | DSSS – národně a sociálně!* [online]. 2010 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/programova-listina>

¹¹ HANZELKA, Jan. Identifikace mobilizačních témat Dělnické strany sociální spravedlnosti skrze analýzu sociálních médií. *Středoevropské politické studie* 18 (2-3), 2016. ISSN 121-7817.

se být, co nejvíce vidět a slyšet. Vstupují do různých medií a angažují se v různých politických debatách.

DSSS vyvíjí svoji činnost na celorepublikové rovině, kde chce zaujmout občany ČR svojí politickou ideologií a přesvědčit, že jejich předvolební sliby jsou správnou alternativou. Zapojují se také do spolupráce a dialogu i se zahraničními stranami na témata invaze levné pracovní síly a příliv imigrantů. Ačkoliv jejich angažovanost je vysoká v posledních letech, tak nedávné výsledky parlamentních voleb v roce 2017 poukazují na značný pokles voličů DSSS a to na pouhých 0,20% hlasů.¹² V roce 2010 byl jejich celorepublikový výsledek v parlamentních volbách o poznání vyšší a to 1,14% hlasů, i když strana fungovala pod novou hlavičkou krátkou dobu.¹³ Výsledek voleb 2017, nasvědčuje tomu, že došlo v Čechách k roztržení politického spektra, kdy nové politické strany a hnutí převzaly krajní pravicovou iniciativu v České republice.

Přístup DSSS k migraci a migrační politice

Největší programovou změnou DSSS došlo k návaznosti na migrační krizi, která silně probíhala v minulých letech na území Evropské unie. Migrační krize se natolik dotkla strany, že začala pracovat v průběhu let s několika různými kolačními partnery proti nelegální migraci. Vytvořila nové volební body, kterými se aktivně prezentovala v dobách krize. Svoji taktiku založila na rozsévání strachu z možné přistěhovalecké invaze do České republiky.

V roce 2015, kdy byla migrační krize na vzestupu, se mnoho pravicově extremistických skupin začalo vyjadřovat o skryté hrozbě pro Evropu. Nebylo tomu jinak ani u Národní demokracie a SPD, která ji považovala za imigrantskou tsunami, proti které je potřeba rázně zakročit. Strana DSSS odjakživa považuje migraci za dlouhodobou devastační hrozbu. *„Nepřejeme si zemi plnou imigrantů, přistěhovalců ze států bývalého Sovětského svazu, Balkánu, Asie, Dálného východu apod. Politický azyl či povolení k pobytu by měla dostat pouze osoba s čistým trestním rejstříkem, s pracovní či studijní minulostí a bez závazků vůči svému rodnému či jinému státu, u které se rovněž dá předpokládat, že se přizpůsobí národním tradicím*

¹² Volby.cz - Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. - 21. 10. 2017 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2017 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>

¹³ Volby.cz - Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. - 29. 05. 2010 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online] Český statistický úřad, 2010 [cit. 12-12-2019] Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

*a hodnotám, a bude tak moci být plně asimilována do většinové společnosti.*¹⁴ Takto strana DSSS se veřejně projevuje v otázce migrace a přistěhovalectví. Nejeví zájem o přistěhovalce, kteří by nebyli přínosem pro Českou republiku. Ve svých stranických bodech cíleně reagují na problémy, které doprovází Evropskou unii a cíleně se snaží české obyvatelstvo přimět k netoleranci těchto přistěhovalců. Strana vyzývá společnost, aby byla bdělá a myslela na budoucnost země svých dětí. Svůj strach z migrace a islamizace vyjádřila ve 49. čísle v Dělnických listech z roku 2017, kde důrazně vytyčila body proti nelegálním přistěhovalcům. Prosazují bezodkladnou deportaci nelegálních přistěhovalců, na kterou by si museli sami vydělat. V dalším volebním bodu apelují na zajištění republiky prostřednictvím nových bezpečnostních složek, které by zajišťovaly ochranu hranic. Dále reagují na příliv uprchlíků ze zemí, kde převládá islámské náboženství. Strana jednoznačně prosazuje zákaz propagace radikálního islámu, neboť jsou toho názoru, že jde o ideologii, která se neslučuje s českou identitou. A v neposlední řadě také strana hodlá prosazovat omezení islámského náboženství a výstavbu mešit na území České republiky.¹⁵ Oficiální vyjádření k výstavbě mešit oznámil Výkonný výbor DSSS už v roce 2011, kde stálo: „DSSS důrazně odmítá výstavbu a otevírání mešit na území České republiky, zvláště pak v blízkosti českých škol. Proti podobným snahám, které jsou v západní Evropě zdrojem náboženských i násilných konfliktů a odstrašujícím příkladem pro evropskou tradici a kulturu, budeme ostře a veřejně vystupovat.“¹⁶ Velmi často se strana vyjadřovala k událostem spojené s teroristickými útoky, jež postihovaly Evropu a jiné části světa. Kriticky upozorňovala na narůstající multikulturní společnost v Evropě, která způsobuje pouze nabobtnávání společnosti a přispívání k expanzi nenávislné islámské ideologie. „DSSS považuje za nezbytné začít se bránit nebezpečné ideologii, kterou islám je, i tím, že zrušíme všechny muslimské organizace na území ČR a zpřísníme imigrační politiku.“¹⁷

Strana DSSS se od počátku přiklání k odtržení od Evropské unie z důvodu ztráty suverenity České republiky. Proto prosazuje návrh o vystoupení z Evropské unie i v důsledku zavedených imigračních kvót. Obává se totiž z přílivu nepřizpůsobivých přistěhovalců, kteří by

¹⁴ Program DSSS 2015 | DSSS – národně a sociálně! Úvod | DSSS – národně a sociálně! [online]. 2010 [cit. 16-12-2019]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/program-dsss-2015>

¹⁵ Hlavní strana | DĚLNICKÉ LISTY – vychází od roku 2003 [online]. Ročník XV/ číslo 49/ září-říjen 2017/ Programové priority: suverenity nebo zánik! str. 3. [cit. 16-12-2019]. Dostupné z: http://www.delnickelisty.cz/userFiles/delnicke-listy49_2.pdf

¹⁶ VANDAS, Tomáš a Martin ZBELA. *15 let boje: historie Dělnické strany a DSSS*. Praha: Tomáš Vandas, 2018. ISBN 978-80-270-3133-4. str. 166.

¹⁷ Tamtéž, str. 248.

se neasimilovali s majoritní společností v České republice a vyvolávali by tak ve společnosti konflikty různého charakteru. Svě názory na migraci zveřejňují v posledních pár letech přes všechny možné komunikační prostředky. V propagaci jim slouží oficiální webová stránka strany nebo jiné veřejně přístupné komunikační kanály jako je Facebook, Twitter nebo YouTube. Nová forma komunikace jim pomáhá k prezentaci a oslovování nových voličů. Svoji aktivitu nijak neskrývají a pravidelně se pouštějí do publikování svých názorů k migraci na založených profilech. Svě názory také vyjadřují na protestních akcích, v médiích a v tisku. Občanům České republiky se může tato strana dostat do podvědomí velmi lehce, neboť bývají i hosty v politických debatách, pořadech nebo v rádiích. Je-li pozván předseda této strany do některé veřejné debaty, neopomíná vyzdvihnout negativa Evropské unie a migrační politiky. Strana hlásá o zpřísnění migrační politiky v České republice již značnou dobu. Nesouhlasí s přístupem české vlády v otázce přijímání migrantů ani plnění migračních úvazků vůči Evropské unii. Před volbami do europarlamentu 2019 se předseda strany Tomáš Vandas vyjádřil v Politickém spektru o Evropské unie a migraci takto: *„EU dělá hodně, ale vše pro to, aby dosáhla totálního úpadku a rozpadu Evropy a všech tradičních hodnot, které tady máme. Protože není možné si jinak vysvětlit to, co bylo v posledních třech letech... Pokud se chceme jako Evropa zachránit, tak musíme být nekompromisní vůči všem nelegálním přistěhovalcům. To znamená totální deportace všech lidí, kteří jsou v Evropě načerno, do zemí původu. Vysadíme je v jejich zemi, ať si s tím dělají, co chtějí.“*¹⁸ To byla slova předsedy Vandase, který se nekompromisním způsobem za DSSS vyjádřil k celé migrační situaci v Evropě.

¹⁸ Politické spektrum před volbami do europarlamentu: KAN, SNČR, Cesta, NÁRSOC, AVE, RDS, DSSSNF, SPR-RSČ — ČT24 — Česká televize. ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize [online]. [cit. 26-12-2019]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2805785-politicke-spektrum-pred-volbami-do-europarlamentu-kan-sncr-cesta-narsoc-ave-rds>

3. Národní demokracie

Národní demokracie (ND) patří jako jedna z mála k nejstarším nacionálně orientovaným stranám v České republice, jenž se snaží zachovat český národ a její kulturní hodnoty. Politická strana odkazuje svoji existenci na více než stoletou tradici, kdy prošla za svůj čas značnou proměnou. Národní demokracie se odkazuje na JUDr. Karla Kramáře a jeho Československou národní demokracii, i když se nepovažuje za zcela identickou.¹⁹ Je to způsobené převážně tím, že je „politická situace daleko komplexnější a globálnější, ale také má jiný kontext, než tomu bylo za první republiky.“

V současné době je Národní demokracie považována za krajně pravicový subjekt s extremistickou ideologií. Samotná Národní demokracie a její členové se hlásí na webové stránce ke konzervativní a vlastenecké straně, která vychází z anticko-křesťanské tradice. Jejím vytyčeným cílem je ochrana českého národa a zachování tradičních hodnot, jenž patří k základním vlastnostem zdravé společnosti.²⁰

Vznik strany a její teze

Politická strana ND byla na samém začátku své existence považována za politické hnutí. Než dospěla k aktuální formě s názvem Národní demokracie, musela si projít značnými změnami. Strana se považuje oficiálně založenou od roku 2001, kdy byla několikrát přejmenována. Zpočátku se hnutí jmenovalo Právo a Spravedlnost – ANO tradiční rodině, NE korupci a kriminalitě. Tento název se nesl od roku 2005 až do té doby, než došlo k přeměně 29. března 2008 z hnutí na politickou stranu se zkráceným názvem strany Právo a spravedlnost. V roce 2014 se strana opět rozhodla k přeměně stranického názvu NE Bruselu – Národní demokracie, a to z důvodu konání voleb do Evropského parlamentu. Po volbách se znovu strana přejmenovala, na již zmiňovanou Národní demokracii, která takto figuruje v politické sféře od 22. prosince 2014 do současnosti. Jejím současným předsedou je Adam B. Bartoš, který zastává předsednické křeslo již od roku 2014. Předseda Bartoš je bývalý novinář a publicista, který pracoval jako redaktor v deníku iDNES.cz.

¹⁹ JUDr. Karel Kramář patřil za první republiky k významným československým politikům tehdejší doby. I když zastával konzervativní a nacionalistické názory, nepatřil k žádným pravicově orientovaným extrémistům. Byl sice předsedou a zakladatelem Československé národní strany, ale jeho hlavním cílem bylo stát se reprezentantem všech vrstev a stavů v ČSR. Přikláněl se spíše k národnímu nežli národnostnímu státu.

²⁰ O nás – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu* [online]. [cit. 27-12-2019] Dostupné z: <https://narodnidemokracie.cz/strana/proc-jdeme-do-toho/>

Národní demokracie tíhne k tradičním hodnotám, neboť stojí si toho názoru, že přispívají k ucelenosti společnosti a vzniku národního státu. Podle ND je důležité mít na paměti národní uvědomění, které spočívá ve společné historii, kultuře, tradic a jazyka. Znalost vlastní identity a lásky k vlastní zemi je pro ND klíčovou rolí. Strana si klade za úkol, aby došlo v budoucnu k pevné pospolitosti českého národa a k národní solidaritě. Ačkoliv se sama ND prezentuje za nexenofobní stranu, považuje migraci za nepřijatelnou. Masová migrace je pro stranu hrozbou, s kterou je nutno se vypořádat jakýmkoliv dostupnými prostředky. Naopak jeví iniciativu za usídlování v přiměřeném počtu původní evropské obyvatele, kteří jsou utlačováni již jinými etniky.²¹ Strana naráží na takové situace, kde již bývalí evropští obyvatelé z koloniálních oblastí jsou utlačováni velkým počtem etnik z Afriky a Asie a jediná možná záchrana tkví v přesídlení do Evropy.

Politické kroky ND

Národní demokracie se snaží ve své aktivní úloze profilovat jako vhodná alternativní strana, která zajistí pořádek a povede zemi správnými kroky k „lepšímu zítřkům.“ Vychází ze svých programových bodů, jež ilustrují národnostní smyšlení. Zastávají názor, že je důležité uchovávat si svou existenci a identitu v dobách, kdy se valí od západu silné liberální tendence. Ve své preambuli vyjadřují odmítavý postoj k popírání významu národů, které jsou systematicky napadány prostřednictvím multikulturalismu, privatizace, homosexuální a genderové agendy a překrucování historie.²²

Za své přesvědčení a politické projevy byla Národní demokracie včele s panem Bartošem několikrát stíhána. K vyšetřování jedné z kauz se vyjádřil i soudní znalec Josef Dolista, který označil ND za jednoznačně extremistickou stranu, která svými výroky mnohdy zpochybňuje ústavu České republiky, což vede české obyvatelstvo k rozpolcenosti a nenávistným náladám.²³ Strana se proti takovému nařčení odvolává s tvrzením, že je legální politickou stranou, která dodržuje a respektuje demokratické hodnoty České republiky.

²¹ Program ve zkratce – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu* [online]. Dostupné z: <https://narodnidemokracie.cz/strana/program-ve-zkratce/>

²² PROGRAM – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu*, Preambule I. odst. 2. [online]. [cit. 27-12-2019]. Dostupné z: <https://narodnidemokracie.cz/program/>

²³ Znalec: Národní demokracie je extremistickou stranou – Česká justice. *Domovská stránka – Česká justice* [online]. 2018 [cit. 27-12-2019]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2017/10/znalec-narodni-demokracie-extremistickou-stranou/>

Přes veškerá tvrzení se ND stále prezentuje jako vlastenecká strana, která nemá v úmyslu burcovat společnost k násilí a nenávisti vůči přistěhovalcům.

Snahou strany je jednoznačně se dostat do aktivní politické sféry, kde by měla možnost skrze své mandáty protlačovat své návrhy. To jim doposud nebylo přáno, i když se aktivně angažují ve volebních obdobích. Nejvýrazněji se umístili v parlamentních volbách v roce 2017, kdy se zapojili do koalice se stranou Rozumní. Jejich volební výsledek činil 0,72 % z celkově sečtených hlasů. Ačkoliv výsledek nebyl nikterak vysoký a neumožnil do poslanecké sněmovny, jistě naznačil to, jaká panovala nálada v České republice. Z volebních výsledků prokazatelně vyplývá, že celková situace v Evropě od roku 2015/17 přispívala prosadit se i menším extremistickým stranám, než tomu bylo dříve. Pro svůj nepatrný úspěch v parlamentních volbách, vstoupila v roce 2019 Národní demokracie znovu do koalice se stranou Rozumní. Spojili své síly a společně šli do volebního klání o křesla do Evropského parlamentu. Hesla koalice měla společnou myšlenku, a to vyburcovat společnost ke změně Evropské unie.

Koaliční slogan „Stop migraci – nechceme Euro“ transparentně vyzýval voliče stejného přesvědčení. Volební program měl jistou formu odhodlání a neústupnosti. „*Ukončíme současnou praxi, kdy Brusel podporuje příliv migrantů, a necháme státům možnost, aby se před ilegální imigrací mohly bránit. Nepřipustíme žádné migrační kvóty!*“²⁴ Národní demokracie upozorňuje již od svého počátku na byrokratizaci Evropské unie a usiluje o odtržení z důvodu ztráty národních pravomocí. Je toho názoru, že setrvání v Evropské unii není tolik ekonomicky ani hospodářsky výhodné. Po migrační krizi se pro stranu vyrojila další bolestná skutečnost, že již není nadále možné, aby se dále setrvalo v Evropské unii a přihlíželo na destruktivní přerozdělování uprchlíků mezi členské země. Přerozdělování uprchlíků považují za slabost Evropské unie, která se neumí postavit svým výzvám čelem. Proto, vystoupení z EU je dalším důležitým bodem samotné Národní demokracie a jejich koaličních partnerů. V médiích strana bývá jednoznačně euroskeptická, tak i k vládě České republiky. Považuje ji za slabou, která nedostatečně usiluje o zájmy českých občanů. V koalici se stranou Rozumní považuje ND Evropskou unii již za dlouhodobou nefunkční mezinárodní organizaci, z které je potřeba v klidu vystoupit a jít si cestou svobodné suverénní republiky.

Přes veškerá očekávání koaliční program v europoslaneckých volbách 2019 nezajistil vysokou iniciativu ke změně. Jejich volební výsledek činil pouhých 0,78 % hlasů, což

²⁴ Rozumní – Národní demokracie: volební program pro volby do EP 2019. *Naši kandidáti – Rozumní a Národní demokracie – Stop migraci – nechceme euro* [online]. [cit. 27-12-2019]. Dostupné z: <http://rozumni-narodnidemokracie.cz/nas-program/>

nepomohlo k obsazení ani jednoho mandátu do Evropského parlamentu.²⁵ Volební výsledek jednoznačně prokázal, že se protievropská nálada v České republice do jisté míry zklidnila a nevyžadovala potřebu v prosazování radikálních změn.

Migrace v očích Národní demokracie

Národní demokracie se dívá na současnou migraci odmítavě, jelikož v ní spatřuje jistý umělý konstrukt, který je vytvořen multikulturní politikou a jistými elitami. Jsou toho názoru, že jde především o likvidaci bílé rasy, s čím se nechtějí smířit. Jejich negativní stanovisko k migraci zaznělo již 18. července 2015, kdy prostřednictvím uspořádané demonstrace protestovali proti nelegální migraci a vystoupení z Evropské unie. Demonstrace měla za úkol projevit svůj nesouhlas k tehdejší vládě, která přistupovala na diktát Bruselu v otázce kvót.

Strana ve svém oficiálním programu z roku 2018 již důrazně odmítá jakoukoliv legální či nelegální migraci ze zemí jako je Afrika nebo Asie. Reaguje taktéž i na jiné možné případy, kdy lze přicestovat z jiných zemí do České republiky na „prostá turistická nebo jiná víza.“ *„Odmítáme kamuflování migrace tím, aby se zde trvale usazovaly tisíce kulturně odlišných migrantů pod falešným krytím lázeňského pobytu, studentských víz apod.“*²⁶ Mimo jiné ND vidí velký smysl ve znovuobnovených kontrolách, které by zajišťovaly bezpečnost hranic. Bezpečnost si představují především pomocí technických a vojenských opatření, které by ochraňovaly Českou republiku před cizími existencemi. Uchylují se i k jiným alternativním opatřením. *„Pokud by se situace s migrací vyvíjela pro nás nepříznivě, chceme následně mj. znovu pro nastolení původního stavu použít některé Benešovy dekrety.“*²⁷ Takto se vyjadřuje strana na svém oficiálním webu k nelegální migraci. Stále věří, že migrace neskončila ba dokonce je v plném proudu, která se valí do Evropy všemi možnými prostředky. Média sice utichla ohledně nelegální migrace, přesto pro Národní demokracii stále představuje hrozbu, jenž může nabourat národní identitu. Proto strana neopouští od tohoto tématu, ale snaží se ho stále oživovat. Umožňuje jim to především sociální sítě, na kterých zveřejňují své kritické názory k politickým událostem. Snaží se upozorňovat na věci nebo konkrétní události, které podle

²⁵ Volby.cz - Volby do Evropského parlamentu na území České republiky konané ve dnech 24. - 25. 05. 2019 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 28-12-2019]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ep2019/ep11?xjazyk=CZ>

²⁶ Z nového programu ND: Odmítnutí migrace z Afriky a z Asie – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu*, [online]. [cit. 28-12-2019]. Dostupné z: <https://narodnidemokracie.cz/z-noveho-programu-nd-odmitnuti-migrace-z-afriky-a-z-asie/>

²⁷ Tamtéž, odst. 5.

jejich mínění nemají dostatečný prostor v českých médiích. Nedojde-li k požadovanému vystoupení z Evropské unie, bude pro Národní demokracii téma migrace stále aktuální i v dalších letech.

4. Svoboda a přímá demokracie

Svoboda a přímá demokracie (SPD) patří k nejvýraznějším hnutím v České republice. Strana figuruje v politickém prostředí jako české politické hnutí, které usiluje o zásadní ústavní a legitimní změny. Pro svá témata a názory bývá často označována za populistickou stranu, která se orientuje na pravolevém spektru. Od svého založení je hnutí SPD silně diskutovanou stranou, neboť i přes nacionální a autoritářskou povahu nejvýrazněji vybočuje ze všech krajně pravicových stran v České republice.

Od Úsvitu ke Svobodě a přímé demokracie

Samotný proces vzniku SPD lze datovat od května 2015. Předcházelo tomu otevřený konflikt mezi členy předsednictva a poslaneckého klubu s předsedou strany Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury. Důvodem krize byla uzavřenost strany, podezřelé financování a následné vyvádění peněz z hnutí. Po několika měsíční krizi došlo 24. března 2015 k vyloučení Radima Fialy a Tomia Okamury z poslaneckého klubu. Následně o dva měsíce později oznámili v květnu svůj definitivní odchod z hnutí.

Během svého odchodu z hnutí, pracovali již na vzniku nové politické strany, která bude mít podobné politické ambice jako hnutí Úsvit. Oproti Úsvitu nemělo nové politické hnutí jednoduchý start. To díky tomu, že image Tomia Okamury byla pošpiněna a kritika jeho jména se nesla do všech stran. Přesto se Okamura pustil společně s Fialou do celorepublikové kampaně. Cílem bylo oslovit všechny jejich přeživší voliče a zajistit si nové sympatizanty, kteří by dali svůj hlas. SPD se stala 2. června 2015 oficiálně registrovanou stranou, která se začala profilovat hned po svém vzniku jako radikální hnutí, jehož cílem bude referendum o vystoupení z Evropské unie, zpřísnění imigračních podmínek a potlačení radikálního i samotného islámu v České republice.²⁸

²⁸ KOPEČEK, Lubomír, Vít HLOUŠEK, Roman CHYTILEK a Petra SVAČINOVÁ. *Já platím, já rozhoduji!: političtí podnikatelé a jejich strany*. Brno: B&P Publishing, Masarykova univerzita, 2018. ISBN 978-80-210-9078-1.

Ambicí strany bylo vybudovat si silnou členskou základnu, co v nejkratší době, která zajistí úspěch ve volbách. To se SPD svým způsobem povedlo skrze výborně zvolenou strategii a politickou intuici. Zaujala především radikálními výzvy k migrační krizi, která postihla Evropu ve stejném roce. Hlavním představitelem nové politické strany se stal bezesporu spoluzakladatel Tomio Okamura, který skrze své politické zkušenosti napomohl k jistému úspěchu. Svoji tvrdou politikou a kritickými názory na migraci vyšvihl SPD mezi nejúspěšnější protiimigrační strany v České republice.

V první volební konferenci, která se konala 4. srpna, došlo k volbě vedení SPD. Předsedou politického hnutí se stal bez větších obtíží Tomio Okamura. Na své si přišel i Radim Fiala, který se po zvolení stal regulérním místopředsedou strany. Na konferenci si členové taktéž odsouhlasili jednotlivé stranické body a svůj oficiální politický program.

Strana se rozhodla, že se bude profilovat a jednat jako vlastenecké a demokratické hnutí, které usiluje o nezávislost a suverenitu České republiky. Jejich snahou je nastolení přímé demokracie, která by zajistila pořádek od kmotrovské mafie. Přímá demokracie znamená pro stranu jednoznačně prioritní bod, který by mohl napravit důvěru a přispět k angažovanosti českých občanů ve veřejné sféře. Mimo jiné kladou důraz na ochranu soukromí, identity, sociální solidarity a také se snaží podporovat rodiny s dětma, neboť považují fungující rodinu za základ společnosti.²⁹ Další politické kroky směřovaly především k zajištění bezpečnosti v důsledku probíhající migrace.

SPD a jejich vzestup v politické sféře

Pro SPD bylo na začátku své existence důležité, aby zaujali širokou škálu potenciálních voličů. Proto strana přistoupila na strategii veřejných akcí, u kterých by se mohli hlavní představitelé značně zviditelnit. Představitelé SPD se pouštěli do jakýkoliv veřejných debat na témata, která jim byla blízká. Jejich hlavním tématem byla tzv. migrační krize a ztráta národní suverenity. Svůj postoj k migrační krizi aktivně prezentovali na protiimigračních a protiislámských demonstracích, kde činně hlásali své teoretické názory o vinících krize. Ve své kampani věnovali dostatek času k pošpiňování tehdejší české vlády, že nedělá žádné potřebné kroky k ochraně českých hranic a pouze přistupuje na nátlak Bruselu. Jejich vyostřené euroskeptické názory se odrážely s výzvou na referendum o odchodu z EU, který je původcem

²⁹ Program | SPD – Svoboda a přímá demokracie. *SPD – Svoboda a přímá demokracie* [online]. 2017 [cit. 08-01-2020]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program>

všech problémů ve spojení s migrací.³⁰ Ačkoli masová migrace se České republiky přímo nedotkla a nehrozila žádná bezpečnostní rizika, přesto se stala v roce 2015 silným diskutovaným tématem. V agendě SPD mělo téma migrace významný prostor, neboť si byli všichni vědomi, že vzbuzuje u lidí značný ohlas. Členové strany jezdili do krajů, kde se setkávali s lidmi a poslouchali jejich všední problémy a obavy z budoucnosti. Snažili se vzbuzovat dojem, že stojí na straně obyčejných lidí, kteří zaručí ochranu kulturní tak i národní identity.

Jejich orientované politické body k českým občanům značně napomohlo k popularizaci strany. Pomáhala jim také do jisté míry propagace ve formě zveřejněných videí na facebookovém profilu předsedy strany Tomia Okamury. Zveřejněná videa byla formulována tak, aby vyvolávala u lidí směs osobního vzteku, frustrace a možné naděje. Z toho těžila samotná SPD, která se stala v očích lidí možnou alternativou proti narůstajícím problémům. Výsledky strany se ukázaly především tím, že se stala nositelem tvrdé politiky vůči imigraci a evropské politiky. Taktéž pomohlo hnutí, že tradiční strany nevěnovaly dostatečnou iniciativu k potřebám občanů a stáhly se ze strukturálně slabých regionů, které následně zaplnili jejich místo populisté a krajní pravice.³¹

Svoboda a přímá demokracie se neorientovala pouze na migraci, ale také na sociální problémy, které bývají silně diskutovaným tématem. Tím si značně zajistila silnou voličskou základnu, která pomohla SPD uspět v mnoha krajích, kde se razantně prohlubují sociální a ekonomické rozdíly. V roce 2016 zaznamenala SPD první volební úspěch v krajských volbách, kdy získala společně s SPO (Strana Práv Občanů) osmnáct mandátů v krajských zastupitelstvech. V následujícím roce 2017 se rozhodlo už hnutí kandidovat do poslanecké sněmovny samostatně. Jejich zvolená strategie se přes veškerou mediální skepsi vyplatila. A to tak, že i přes svoji krátkou existenci hnutí SPD překročilo 5% hranici do Poslanecké sněmovny. Po sečtení volebních výsledků se umístilo SPD s celkovým počtem 10,64 % hlasů na čtvrtém místě, a tím si zajistila dvaadvacet poslaneckých mandátů.³² Tento neočekávaný výsledek znamenal, že již v poslanecké sněmovně budou mít své zastoupení i tací, kteří myšlenkově tíhnou ke krajně pravicové skupině. Svobodě a přímé demokracii se povedlo to, co se jiným extremistickým stranám nepovedlo řadu let. Jejich volební výsledek zaručil

³⁰ KOPEČEK, Lubomír, Vít HLOUŠEK, Roman CHYTÍLEK a Petra SVAČINOVÁ. *Já platím, já rozhoduji!: političtí podnikatelé a jejich strany*. Brno: B&P Publishing, Masarykova univerzita, 2018. ISBN 978-80-210-9078-1.

³¹ Kolektiv autorů. *Obchodníci se strachem: Okamura, pěšák v armádě evropských populistů*. Líšnice: Ústav nezávislé žurnalistiky, z.ú., 2019. ISBN 978-80-270-6014-6.

³² Volby.cz - Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. - 21. 10. 2017 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2017 [cit. 21-01-2020]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>

možnost být součástí „vysoké politiky,“ kde budou moct propagovat své politické ambice, prosazovat zákony a konec konců ofenzivně hlasovat proti návrhům, které se neslučují s její politickou ideologií.

Postoj SPD k migraci a migrační politice

Politické hnutí SPD, tak jako i ostatní krajně pravicové strany považují migraci za oslabování kulturní a etnické identity. Hnutí je toho názoru, že jde ve skutečnosti o plánovanou masovou migraci, která má za úkol podkopat národní státy v Evropské unii. Proto se SPD snaží angažovat jako nejsilnější vlastenecká protiimigrační strana v České republice. Svoboda a přímá demokracie prosazuje od svého začátku nulovou toleranci k nelegální migraci. Svá tvrzení a protiimigrační názory prezentují ve svých předvolebních novinách, letáčích i na sociálních sítích, kde kladou důraz na možné důsledky spojené s přijímáním uprchlíků. Upozorňují na „vyspělé“ západní státy, které „podle nich“ již podlehly tlaku přijímání přistěhovalců a nyní se potýkají s násilím, krádežemi a znásilňováním žen. Tudíž SPD s čelem Tomiem Okamurou požadují důkladné legislativní kroky v otázce bezpečnosti víc nežli dříve, neboť je podle nich Evropa zahlcena nelegálními přistěhovalci. Svou odmítavou politiku vůči migraci odvozují z několika důvodů, např.: narůstající islamizace, ekonomické zátěže a nedbalé multikulturní politiky. Ve svých předvolebních novinách s názvem *Na vlastní oči* vyzdvihují svá stanoviska: „*My říkáme jasné ne kvótám na imigranty, ne společné imigrační politice EU i ne masové imigraci.*“³³ Poslanci SPD taktéž odmítavě reagovali na stanoviska marakéšské dohody, jež podle nich měla zbavit České republice právo veta v přijímání nelegálních uprchlíků. Tato dohoda vyvolala v roce 2018 v české politice bouřlivou debatu, neboť šlo o nesprávný výklad SPD, která se pokusila překroutit fakta s cílem zastrašování občanů.³⁴ Příznivci hnutí i samotný předseda Tomio Okamura se pokouší jakýmkoliv dostupnými prostředky bránit k etnické a kulturní diverzitě v České republice, aniž by ve skutečnosti k této situaci docházelo.

Politickým cílem SPD není jen zamezení nelegální migrace jako takové, ale také přílivu muslimů z vyhrocených oblastí, kde zuří občansko-náboženské války. Obávají se, že mezi

³³ *Nezávislé noviny: Na vlastní oči*. Volební program SPD. Zadavatel: Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), Praha Na vlastní oči s. r. o., číslo 15. 5/2019 dne 1. 4. 2019, str. 6.

³⁴ Strašák „Marakéšské“ deklarace. Zavázalo se Česko k legalizaci migrace z afrických zemí? | iROZHLAS – spolehlivé zprávy. *iROZHLAS – spolehlivé a rychlé zprávy*, odst. 3. [online]. 2018 [cit. 24-01-2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/marrakesska-deklarace-marakesska-deklarace-migrace-evropa-afrika_1805290736_mls

přistěhovalci se mohou schovávat i muslimští džihádisté, kteří by skrze své náboženství propagovali radikální islámskou ideologii. Z těchto obav se hnutí SPD snažilo ve sněmovně v roce 2017 prosadit novelu trestního zákoníku, jenž by bojoval proti nenávistné ideologii, která potlačuje lidská práva.³⁵ Dále jsou toho názoru, že ideologický islám a jejich právní systém šaría by měl být postaven mimo zákon a těžce trestán. Snaha zabránit narůstajícím tendencím islamismu je pro SPD silným tématem, neboť v němž vidí velký potenciál, jak si zachovat českou identitu v křesťansko-náboženském duchu. Také se hnutí odvažuje přicházet s tvrzením, že migrační krize má okupační charakter. Myslí si, že není správným řešením přijímat imigranty z důvodu demografického propadu populace. SPD a jejich příznivci inklinují k názoru, že masová migrace bude mít do budoucna pro jednotlivé členské země v Evropské unii spíše destabilizační dopad nežli přínos pro evropskou kulturu a ekonomiku. Ve svých příspěvcích se SPD snaží neustále oživovat dopady masové migrace v západních státech, kde se občané těchto zemí stávají obětmi přistěhovalců. Využívají pro svou kampaň mnohdy nepodložené případy nebo násilné činy jednotlivců, kteří nemají žádnou spojitost s organizovaným zločinem nebo terorismem. Jejich prezentované události ze světa bývají leckdy záměrně zaměňovány za údajné teroristické útoky, aby vyvolaly u lidí šok a nenávist.

Teroristické útoky a příliv muslimských přistěhovalců do Evropy bylo pro SPD od roku 2015 silným předvolebním tématem. Předseda hnutí Tomio Okamura přes oficiální facebookovou stránku hnutí stále aktivně sdílí jednotlivé události, které se týkají těchto útoků. „*Hnutí SPD nechce, abychom dopadli stejně jako islamizovaná západní Evropa, kde se mnohdy lidé bojí vyjít na ulici, aby je nepobodali či nezavraždili imigranti. Odmítáme masovou imigraci a požadujeme možnost kontroly našich hranic, aby se sem nemohli dostat nelegální imigranti a teroristi.*“³⁶ Své obavy taktéž vyjadřují v různých politických pořadech, kde se snaží záměrně dehonestovat ostatní politické strany z nečinnosti a skryté podpory přijímání nelegálních uprchlíků.

³⁵ Trestná by měla být i propagace nenávistných ideologií, navrhuje SPD - Deník.cz. *Deník.cz - informace, které jsou vám nejbliž* [online]. 2017 [cit. 24-01-2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/trestna-by-mela-byt-i-propagace-ideologie-hlasajici-nenavist-navrhuje-spd-20171226.html

³⁶ Tomio Okamura: Švédsko vloni zaznamenalo šedesátiprocentní nárůst počtu bombových útoků spojených s drogovou kriminalitou a válkou gangů. | SPD – Svoboda a přímá demokracie. *SPD – Svoboda a přímá demokracie* [online]. 2017 [cit. 25-01-2020]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/7330-tomio-okamura-svedsko-vloni-zaznamenalo-sedesatiprocentni-narust-poctu-bombovych-utoku-spojonych-s-drogovou-kriminalitou-a-valkou-gangu>

5. Základní terminologie pravicového extremismu

Chceme-li nahlédnout do problematiky pravicového extremismu nebo proniknout do jádra tří pozorovaných politických stran, je nejprve nutné si představit, co je extremismus. Vysvětlit si, jak funguje, co obnáší a jaké má konec konců dopady na společnost. Ačkoliv terminologie o extremismu je obsáhlá a stojí za více pozornosti, není v moci této práce vše postřehnout. Proto půjde o základní charakteristiku, která vytyčí hlavní myšlenku kapitoly.

Extremismus

Charakteristickým znakem extremismu je výrazné odchýlení od obecně platných a přijímaných norem. Jde o sociálně patologický jev, jenž se projevuje u organizovaných skupin osob, příznivců nebo jednotlivců, kteří nerespektují, ba dokonce pohrdají hodnotám aktuální společnosti.³⁷ Extremista bývá většinou považován za člověka, který zastává jiné politické názory než většinová společnost a snaží se dostupnými silami aktivně brojit proti již zaběhlému systému. „*V demokratické společnosti se extremistům daří zvláště dobře, neboť parazitují na základních lidských svobodách, která jsou právně kodifikována a státem garantována.*“³⁸

Extremismus nedisponuje žádnou univerzálně platnou definicí v akademickém pojetí, přesto je považován za ideologický postoj, který má za cíl jít proti demokratickému pořádku a nastolení totalitního nebo autoritářského charakteru.³⁹ K tomu, aby dosáhly svých vytyčených cílů, pracují s vybranými instrumenty: „*historický revizionismus, sociální demagogii, aktivismus, podporu verbálního až fyzického násilí vůči oponentům a vůči apriori definovaným sociálním skupinám a konspirativní teorii.*“⁴⁰

Extremismus lze považovat za dynamický jev, který se orientuje na pravém i levém politickém spektru, či dokonce se nebrání uchytit mimo jiné v náboženském nebo ekologickém sektoru. „Pravicový extremismus“ se začal odlišovat od jiných proudů převážně tím, že upřednostňuje jednostranné povyšování vlastního etnika, rasy či národa nad jinými skupinami lidí. Klíčovým vzorem pro pravicově orientované skupiny byly ideologie dvacátého století, a to nacismus a fašismus. Tyto ideologie silně ovlivnily současné postoje extremistických

³⁷ CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.

³⁸ DANICS, Štefan. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002. ISBN 80-86477-07-X. str. 5.

³⁹ ŠAFRÁNKOVÁ – PAVLÍČKOVÁ, Lenka, (ed.). *Pochody z nenávisť: rasismus, pravicový extrémismus a média*. Brno: Nesehnutí, 2014. ISBN 978-80-87217-12-2.

⁴⁰ Co je extremismus – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2019, Ministerstvo vnitra České republiky, [cit. 31-01-2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

skupin, neboť je navedly k intolerantním formám chování. Ony organizované projevy intolerance mají dále ve společnosti za následek šíření nenávistných forem xenofobie, rasismu, nacionalismu, etnocentrismu a antisemitismu. Hlavním úkolem těchto skupin je patřičné kladení odporu vůči stávajícímu politickému aparátu a nahrazení vlastní alternativou.⁴¹ Tímto se odlišuje od „levicového extremismus“, který reprezentuje rozdílné politické myšlenky. Levicový směr více tíhne k formě anarchismu a ke komunismu ve snaze dosažení rovnosti ve všech oblastech života.⁴² Přesto se v obou extremistických směrech nalézají autoritativní prvky, které vedou k totalitě a tvrdé diktatuře.

Současné výzvy extremistických hnutí v ČR

Extremismus je fenomén, který lze nalézt u mnoha demokratických společnostech. Síla extremistických myšlenek tkví v důsledném projevu, jenž intenzivně nabádá k jakýmkoliv formám protestů. Avšak v současné době extremistická scéna prochází zásadní transformací. Podle politologa Miroslava Mareše z Fakulty sociálních studií MU dochází v posledních letech v Evropě k rozměňování tradičních nacionalistických a antisemitských skupin mezi novou složku islamofobie, která se snaží podchyťovat kriminalitu způsobenou islámskými imigranty.⁴³ To přimělo krajně pravicové skupiny v České republice snížit své protiromské aktivity ve veřejném prostoru a místo toho se přeorientovat na nové výzvy obrana národa a kulturních hodnot. Ve výroční zprávě Ministerstva nitra České republiky z roku 2018 je již situace vygradována ve formě propagandistických projevů nesnášenlivosti, etnické či náboženské nenávisti, která je šířena xenofobně se projevujícími subjekty. Ty pak následně využívají média, která pomocí internetu šíří konspirační teorie a dezinformace, což mohou z dlouhodobého hlediska narušovat demokratické principy České republiky.⁴⁴ Verbální činnost extremistických přívrženců také nezůstává pozadu. Objevuje se ve formě provolávání různých hesel, urážek nebo napadání občanů i cizinců pro jejich příslušnost k jinému národu. Jejich výzvy bývají

⁴¹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

⁴² MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4.

⁴³ Pravicový extremismus v Evropě | Téma | věda.muni.cz. *Magazín M: Zprávy z MUNI | em.muni.cz* [online]. 2010 [cit. 01-02-2020]. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/tema/1768-pravicovy-extremismus-v-evrope>

⁴⁴ Výroční zpráva o extremismu a koncepcie boje proti extremismu – Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018*. str. 7. [online]. 2019 [cit. 01-02-2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpráva-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

pravidelně slyšet přes různá extremistická shromáždění nebo hudební produkce s rasově orientovanými podtexty.⁴⁵

Typologie příznivců a členů extremistických skupin

Nositelé extremismu lze kategorizovat do tří hlavních skupin. Nejběžnější formou extremismu nalezneme u jednotlivců, skupin nebo politických stran. Lidé inklinují k pravicovému extremismu zejména z těchto příčin: z psychologických jevů, které uvádí člověka k osobní frustraci, z politického hlediska nebo ekonomické, sociální či morální situace v dané zemi.⁴⁶ Podněcování k extremismu způsobují také prostředky a multimediální nástroje jako jsou texty, poutače, symbolika, plakáty a šablony ke stažení, jenž vyvolávají nenávist a zášť k vybraným minoritám.⁴⁷ Takové prostředky zapříčiňují u přívrženců akumulaci strachu a tím potřebu hledání společného nepřítele s návazností na jednoduchá řešení.

Nejrizikovější sociální skupinou podle Institutu pro výzkum veřejného mínění jsou mladí lidé, kteří se ve svém životě hledají nebo se dostali na okraj společnosti. Tito lidé bývají pak lépe ovlivnitelní vůdčími osobnostmi, jenž trpí sklony mesiášství a megalomanií.⁴⁸ Vůdčí osobnosti často oplývají dokonalou výřečností, umějí pracovat s polopravdami, vnucují do společnosti své předsudky a nebojí se využívat pro svůj osobní prospěch lži, které do jisté míry strhává myslící lidi k emotivním činům.

⁴⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-665-1.

⁴⁶ LEBEDA, David. *Úvod do problematiky extremismu: příručka pro pedagogy*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-394-4.

⁴⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-665-1.

⁴⁸ CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.

6. Reflexe tří politických stran

Všechny tři zmiňované politické strany poukazují na vymezení jejich aktivit vůči přistěhovalcům do České republiky. Ať už jsou jejich politické kroky jakékoliv, shodují se všechny tři strany v tvrzení, že přijímání imigrantů má neblahý faktor pro budoucnost České republiky. Ačkoliv existuje v České republice pestré spektrum extremistických uskupení, jsou tyto strany nejvíce vidět. Tato dominance v mediálním a veřejném prostoru jim pak přihrává k většímu povědomí na veřejnosti. V současné době je pouze jedna ze zmiňovaných stran v poslanecké sněmovně a to SPD. Jejich sebezprezentace jim pomohla učarovat „ustrašené“ voliče k tomu, aby dali svůj hlas právě jim. Zbylé dvě strany nedosahují vysoké voličské základny, ale to jim nezabraňuje, tak jako SPD, působit aktivně na sociálních sítích, kde mohou permanentně „postovat“ své příspěvky. Extremistické strany také bývají mnohdy považovány za strany, jenž mají blízko k ideologiím 20. století. Jejich postoje a výroky bývají mnohokrát považovány za fašistické či neonacistické. Ovšem zkoumané subjekty toto jasně nedeklarují: „*Inspirace totalitními ideologiemi bývá zpravidla úmyslně a konspirativně zakrývána.*“⁴⁹ Zkoumané subjekty se neobávají tíhnout ani k militantnosti a radikálnímu řešení. Své vyhraněné politické názory často prezentují na místech, kde jim je umožněn větší prostor, ale často je tento prostor spojen s působením na veřejnost. Systematicky, jako jiné politické strany podnikají dílčí i dlouhodobé cíle. Jejich společnou strategií je poukazování na specifická témata, při kterých se prezentují kontroverzními projevy. Témata, jenž mediálně vytahují, bývají často zabarvena s rasistickým nebo xenofobním podtextem. Antimigrantská témata nebo vystoupení z Evropské unie jsou jejich výzvy na denním pořádku. Stále více reagují tímto způsobem, poněvadž mají zájem zachovat rasovou a kulturní diverzitu. Snahou je zabránit přijímání uprchlíků do České republiky, neboť české kulturní znaky mohou být údajně přistěhovalci zničeny.

Taktéž všechny strany zásadně odmítají multikulturní koncept v České republice, který zapříčiňuje podle jejich mínění míšení ras a tím způsobuje migraci. V prospěch své strany se také neobávají využívat propagandu, která slibuje ochranu před elitami a byrokracií. Dále nabízí jednoduchá řešení stávajících společenských problémů.⁵⁰ Od počátku politické existence se

⁴⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-665-1. str. 141.

⁵⁰ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

zkoumané strany samy prezentují jako spasitelé, kteří přišli na to, jak dovést Českou republiku na správnou cestu formou navrácení ke kořenům a panslovanství.

Ze zmiňovaných subjektů je právě SPD tou stranou, které se podařilo upozadit jiné tradiční extremistické strany. V tomto případě lze považovat Svobodu a přímou demokracii za dominantní extremistickou stranu, jenž vnáší xenofobní myšlenky do českého prostředí. Přesto všechny tři zkoumané strany obsahují podobné prvky. Strany se rozcházejí až v samotných bodech řízení státu, jeho funkčnosti, a otázkou zahraničních vztahů. Dělnická strana sociální spravedlnosti je především orientovaná na ultranacionalistickou scénu se sociálním cítěním pro všechny pracující české občany. Zato Národní demokracie se považuje za nacionální stranu, která klade důraz na euroskepticismus. Jejich snahou je se odpoutat od „otěží“ Evropské unie a více pracovat na vztazích s Polskem a Slovenskem, respektive se zeměmi Visegrádské čtyřky. A Svoboda a přímá demokracie je stranou, u které je mnoho charakteristických znaků, neboť se projevuje v mnoha spektrech. SPD bývá většinou charakterizována za vlasteneckou, populistickou, radikální či autoritářskou stranu.

Ve volbách do Evropského parlamentu 2019 bylo snahou SPD, ND a DSSS získat podporu i u zahraničních subjektů, kteří jsou jim ideově blízcí. Pro Svobodu a přímou demokracii ve volbách do Evropského parlamentu bylo důležité partnerství s francouzským Národním sdružením Marine Le Penové, nizozemskou stranou pro svobodu Geeta Wilderse a italskou Ligou Severu Mattea Salviniho, díky čemuž SPD zaznamenala ve volebních výsledcích úspěch.⁵¹ Oproti tomu Národní demokracii a Dělnické straně sociální spravedlnosti zahraniční vztahy s jinými extremistickými subjekty nikterak velký úspěch nezaručil. Přesto z toho vyplývá, že česká pravicově extremistická scéna, aby byla úspěšná i na evropské půdě, musela by vyvíjet aktivnější přístup spolupráce a věnovat více prostoru marketingové kampani.

⁵¹ Zpráva o extremismu: Hnutí SPD se úspěšně snaží vyvolávat dojem, že je ČR ohrožena islamizací – Česká justice. *Domovská stránka – Česká justice* [online]. 2020 [cit. 08-05-2020]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2019/08/zprava-o-extremismu-hnuti-spd-se-uspesne-snazi-vyvolavat-dojem-ze-je-cr-ohrozena-islamizaci/>

7. Strategie migrační politiky v ČR

Reakce všech tří politických stran k migrační politice České republiky jsou značně skeptické. Od samého začátku reagují, co se migrační politiky týče, striktně a negativisticky. V předvolebních kampaních bylo snahou tří stran důrazně vytyčovat jejich postoje k migrační krizi a praktikovat zastrašovací boj. Toho se nejlépe ujala SPD, která se nebála využívat různé formulované konspirační teorie, jimiž uspěla. Na druhou stranu stanoviska České republiky v době silící migrace v Evropě byla pevně daná. Česká republika v migrační krizi 2015 zastávala a stále zastává své zásady, které jsou uloženy zákonem. Strategií České republiky v rámci migrační politiky je klidné soužití s cizinci pomocí účinné koncepce integrace cizinců. Snahou této koncepce je, aby se migranti stali součástí společnosti, v níž by se uměli orientovat, byli ekonomicky soběstační, měli znalost českého jazyka na komunikativní úrovni a byli v celkové míře ku prospěchu státu.⁵² Mezi další strategie České republiky patří zajišťování bezpečnostních požadavků pro své občany, kontrolních opatření vůči legální migrace nebo vynucování práva v oblasti nelegální migrace a návratové politiky. Svým závazkům hodlá Česká republika dostát prostřednictvím vybudovaných azylových domů, flexibilních kapacit svého systému nebo posílením aktivit s cílem pomoci uprchlíkům.⁵³ *Migrační politika České republiky je pevně zakotvena v rámci společných politik Evropské unie a její provádění do značné míry vyplývá ze společných právních nástrojů Unie.*⁵⁴ Z toho vyplývá, proč Česká republika a stávající vlády zastávají specifický postoj k migrační krizi, neboť je stát zavázán mezinárodními a evropskými smlouvami, jenž zaručují spolupráci a dialog. Česká republika využívá při posuzování přijímání imigrantů vytyčené koncepty, s jimiž naplno pracuje. Snahou je tedy, o co nejefektivnější proces přijímání a posuzování žadatelů o azyl, ale také přijímání migrantů v podobě pracovní síly. Lidé, kteří přišli legální cestou ze třetích států mohou získat krátkodobý pobyt po dobu třech měsíců nebo dlouhodobý pobyt na prvních pět let. Česká republika tedy při udělování pobytů na svém území, vychází ze striktně vydaných legislativních zákonů, o něž se opírá.

⁵² TRBOLA, Robert a Miroslava RÁKOCZYOVÁ (ed.). *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-19-8.

⁵³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie migrační politiky České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2015. ISBN – 978-80-86466-83-5.

⁵⁴ Tamtéž, str. 4.

Empirická část

8. Výzkumné šetření

Cíl výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumného šetření je zjistit názory a postoje náhodně vybraných lidí v rozmanitém věku, kteří by zodpověděli na otázky k pravicově extremistickým skupinám a k migrační politice České republiky. Výzkum „veřejného mínění“ má za úkol zobrazit sklon obyvatel k extremismu a vyjádřit jejich mínění k onomu tématu. Cílem šetření je především získávat informace od respondentů, kteří pochází z Královéhradeckého kraje nebo v něm dlouhodobě žijí. Výzkumné šetření se provádí v tomto kraji z důvodu, že je zde velmi reálné se dostat do kontaktu s cizinci, ačkoliv se nejedná o přímo multikulturální prostředí. Lidé žijící v tomto kraji se přesto mohou setkat se studenty, kteří tu jsou v rámci Erasmu, nebo s cizinci. Taktéž se v tomto kraji nalézá pobytové středisko pro azylanty, ve kterém prochází předepsanými vstupními procedurami. Je nutné podotknout, že se nejedná o typické multikulturální prostředí, které lze nalézt zejména v západní Evropě, ovšem určité styky s cizinci jsou zde již na denním pořádku.

Dotazníkové šetření

Z kvantitativní metodologie jsem pro realizaci své práce využil metodu dotazníkové šetření. Dotazník byl koncipován tak, aby se zjistila stručná profilace dotazujících, jejich podvědomí o pravicovém extremismu v České republice a přesvědčení k otázce přijímání uprchlíků.

Důvodem výběru dotazníkového šetření bylo oslovit co největší počet respondentů z různé věkové kategorie kvůli návratnosti dotazníků. Dotazníkové šetření bylo otevřeno všem osobám starších 18 let, ač se jednalo o studenty, pracující nebo lidi v důchodovém věku. Jejich pracovní zařazení nebo vzdělání nebylo rozhodující ve výběru respondentů. Pro oslovování svých respondentů jsem využil elektronický dotazník. Celkově se dotazník skládal z 18 otázek. Dotazníkové šetření bylo koncipováno s otevřenými, polouzavřenými a uzavřenými otázkami. Výsledky všech typů otázek jsou uváděny v procentech a počtem respondentů. Otevřené otázky jsou vyhodnocovány také formou analýzy.

Dotazníkové šetření se skládalo ze tří částí. První část dotazníku byla složena z 5 základních otázek, které měly získat informace o základních charakteristikách zúčastněných respondentů. Kladené otázky se týkaly pohlaví, věku, vzdělání, zaměstnání a bydliště. Pro vyhodnocování dotazníkového šetření byly tyto informace důležité spíše pouze proto, aby bylo jasné, o jaké respondenty se jedná a kde žijí.

Druhá část dotazníku byla koncipována na téma pravicový extremismus. V této části se nacházelo 6 otázek, kde se respondenti měli stručně vyjádřit, zda se někdy setkali se člověkem orientovaným na pravicový extremismus, jaké mají o těchto lidech mínění nebo čím je pro ně pravicový extremismus charakteristický. Také měli napsat svůj názor na tyto extremistické uskupení. U posledních dvou otázek v této části se respondenti měli zamyslet, jestli nevědí o nějaké krajně pravicové straně v České republice a měli zodpovědět otázky na tři politické subjekty.

Třetí část dotazníku se již věnovala převážně migraci. Posledních 7 z 18 položených otázek v dotazníku se tak týkalo přesvědčení ohledně migrace. V první řadě měli respondenti zodpovědět na otázku, zda souhlasí s nepřijímáním uprchlíků a až u druhé otázky měli vyjádřit svůj názor na samotnou migraci. V další otázce bylo uvedeno, zda respondenti vědí, jaký mají postoj pravicově extremistické strany k migraci. Dotazník byl také nasměrován vůči přesvědčení ohledně cizinců, kteří již žijí v České republice. Respondenti měli zodpovědět na otázku, zda mají ve svém sousedském okolí nějaké cizince nebo jestli je patřičné mýt z nich strach. Poslední dvě otázky se opět věnovaly přijímání uprchlíků do České republiky a zaměřená byla na problematiku, za jakých okolností by bylo možné je přijmout.

Dotazníkové šetření bylo zveřejněno od 17. května 2020 po dobu sedmi dnů. Odkaz byl sdílen na sociálních sítích a přes emailovou adresu. Dotazníkové šetření bylo koncipováno zcela anonymně. Přesto je nutné uvést, že velká část respondentů zřejmě pocházela z mého blízkého kruhu přátel a známých mých přátel. Distribuovaný dotazník navštívilo celkem 126 respondentů, z nichž vyplnilo svůj dotazník do úplného konce pouhých 56 lidí. V celkové bilanci dotazníkové šetření úspěšně vyplnilo 56 (44 %) lidí a zbylých 70 (56 %) svůj dotazník nedokončilo. Odpovědi z nedokončených dotazníků byly z dotazníkového šetření odstraněny. Ze statistiky vyplývá, že největší návštěvnost elektronického dotazníku byla v prvních třech dnech od svého zveřejnění. Časová náročnost při vyplňování dotazníku zabrala respondentům přibližně 10–30 minut.

Elektronický dotazník byl pro můj výzkum jistou náhradou v době, kdy nebylo možné sbírat informace osobním dotazováním náhodně vybraných osob v důsledku z bezpečnostních opatření COVID-19. Ačkoliv elektronická metoda formou on-line vyplňování je pohodlnější

a rychlejší, tak nasbírané informace nemusí obsahovat vždy čistě reprezentativní výsledky. Je nutné být si vědom, že elektronická verze mého dotazníku nemohla zahrnout příslušné reprezentativní kategorie obyvatel. Už z toho principu, že dotazníkové šetření bylo sdíleno z mého soukromého profilu na sociálních sítích. Proto považuji výsledky dotazníkového šetření spíše za pouze dokreslující než vypovídající o české společnosti.

9. Vyhodnocení dotazníkového šetření

9.1.1. Otázka č. 1

Pohlaví

Veřejného dotazníku se účastnilo 56 respondentů. Dotazník vyplnilo 34 (71 %) mužů a 22 (29 %) žen.

9.1.2. Otázka č. 2

Věk

Z výsledků vyplývá, že nejvíce lidí se účastnilo dotazníku ve věku 18-30 let. Celkem bylo v této věkové skupině 29 (52 %) respondentů, což je procentuálně činí za nejsilnější skupinu. Ve druhé věkové kategorii 30-45 let vyplnilo svůj dotazník 12 (21 %) respondentů a ve třetí kategorii 45-60 let bylo 10 (18 %) zúčastněných respondentů. V poslední věkové kategorii 60 a více let se rozhodlo vyplnit dotazník pouhých 5 (9 %) lidí. To je činí za nejslabší zastoupenou skupinu ze všech věkových kategoriích.

9.1.3. Otázka č. 3

Vzdělání

Na položené otázky odpověděli 2 (4 %) respondenti se základním vzděláním. Dalších 8 (14 %) respondentů bylo s výučným listem a 19 (34 %) respondentů mělo střední vzdělání ukončené maturitou. Poslední skupinou byli lidé s vysokoškolským vzděláním, kteří tvořili bezmála jednu polovinu všech dotazujících. Celkový počet poslední skupiny byl 27 (48 %) respondentů. Lidé s vysokoškolským vzděláním patřili v tomto dotazníku k nejzastoupenější skupině ve všech věkových kategoriích. Respondentům v této otázce nebylo umožněno uvést své vzdělání s konkrétním zaměřením.

9.1.4. Otázka č. 4

Pracovní zařazení

Dotazníkového šetření se tedy zúčastnilo 33 (59 %) zaměstnaných lidí. Dalších 8 (14 %) lidí, kteří vyplnili tento dotazník, patří mezi osoby výdělečně činné. Pouze 1 (2 %) byl nezaměstnaný a 12 (21 %) respondentů byli studenti. Zbylí 2 respondenti (4 %) byli penzisté. Tato otázka se vztahovala pouze k obecnému pracovnímu zařazení bez možnosti více osvětlit o jaký typ práce se jedná.

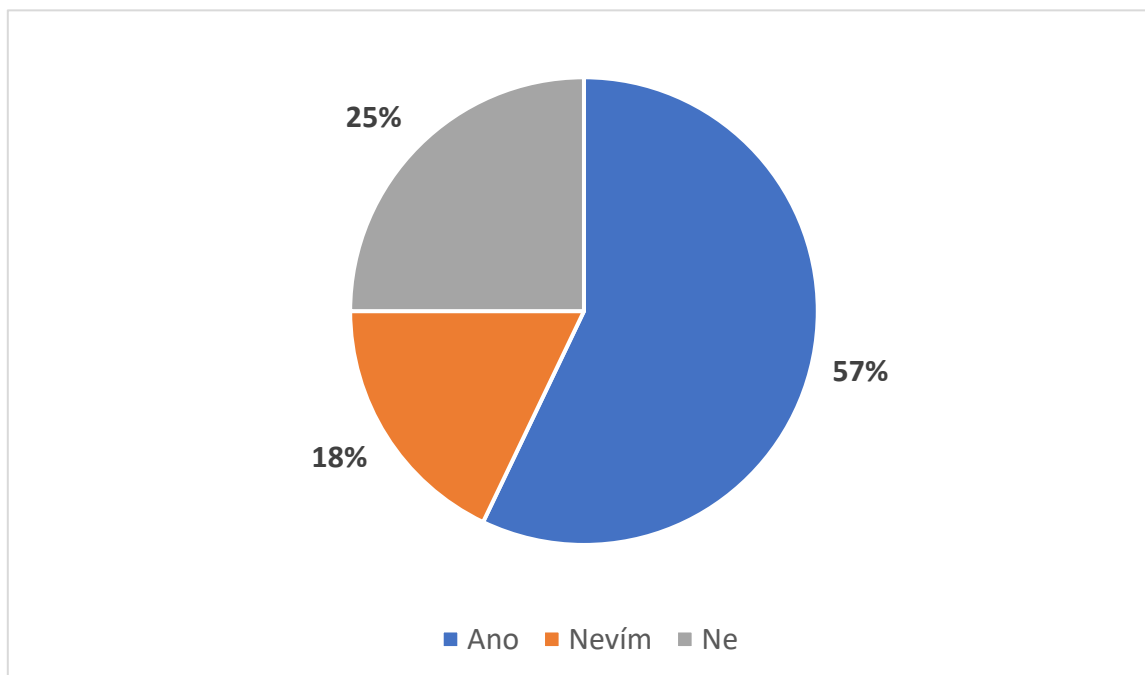
9.1.5. Otázka č. 5

Bydliště

Z nasbíraných responzí vyplývá, že značná většina, která vyplnila dotazník pochází nebo aktuálně žije ve městě. Celkový počet žijících ve městě je 47 (84 %) lidí a jenom 9 (16 %) lidí označilo svůj život žijící na vesnici.

9.1.6. Otázka č. 6

Setkal/a jste se v osobním životě s krajně pravicovým extremistou?

Z této otázky vyplývá, že 32 (57 %) respondentů se setkala ve svém osobním životě s krajně pravicovým extremistou. Dalších 10 (18 %) respondentů se vyjádřilo k této otázce nejasně, jelikož si nebyli jisti, zda se potkali s takovýmto typem člověka. Na poslední možnost odpovědělo 14 (25 %) respondentů, kteří se s pravicovým extremistou nikdy nesetkali.

9.1.7. Otázka č. 7

Jak se podle Vás projevuje pravicový extremist?

Otázka č. 7 byla první otevřenou otázkou, na kterou měli respondenti odpovídat svými slovy. Na tuto otázku odpovědělo všech 56 respondentů. Odpovědi byly krátké a stručné. U většiny respondentů (87 %) panovala poměrně velká shoda v popisu pravicového extremisty. Pouze u 7 lidí (13 %) z 56 respondentů netušilo, jak se projevuje pravicový extremist.

Respondenti charakterizují pravicového extremistu za fanatického člověka, jenž má agresivní povahu, kterou projevuje fyzicky, tak i verbálně. Nejčastěji ho považují za netolerantního vůči jiným rasám, podněcuje k nerovnosti a má vyhrazené názory k současnému demokratickému aparátu. Dále respondenti vyjadřovali, že pravicový extremist má sklony k jednoduchým řešením; je uzavřený k různým alternativám; vyjadřuje rasistické a xenofobní myšlenky; vztah k nacistické ideologii; tíhne k nacionalismu a egoismu a považuje se za nadřazenou rasu vůči jiným rasám.

9.1.8. Otázka č. 8

Co pro Vás pravicový extremismus znamená?

Velká část odpovědí se shodovala s otázkou č. 7. Stejně jako v předešlé otázce celkem 7 (13 %) respondentů neumělo odpovědět. Zbylí respondenti (87 %) považují extremismus za ideologii, která bojuje za národní identitu. Také se podle respondentů otevřeně i uzavřeně hlásí k rasismu, nacionalismu, neonacionalismu, xenofobním i šovinistickým teoriím; obhajuje fyzické a psychické násilí; snaží se omezovat lidskou svobodu a tíhne k autoritářství a brojí proti Romům, Židům a cizincům.

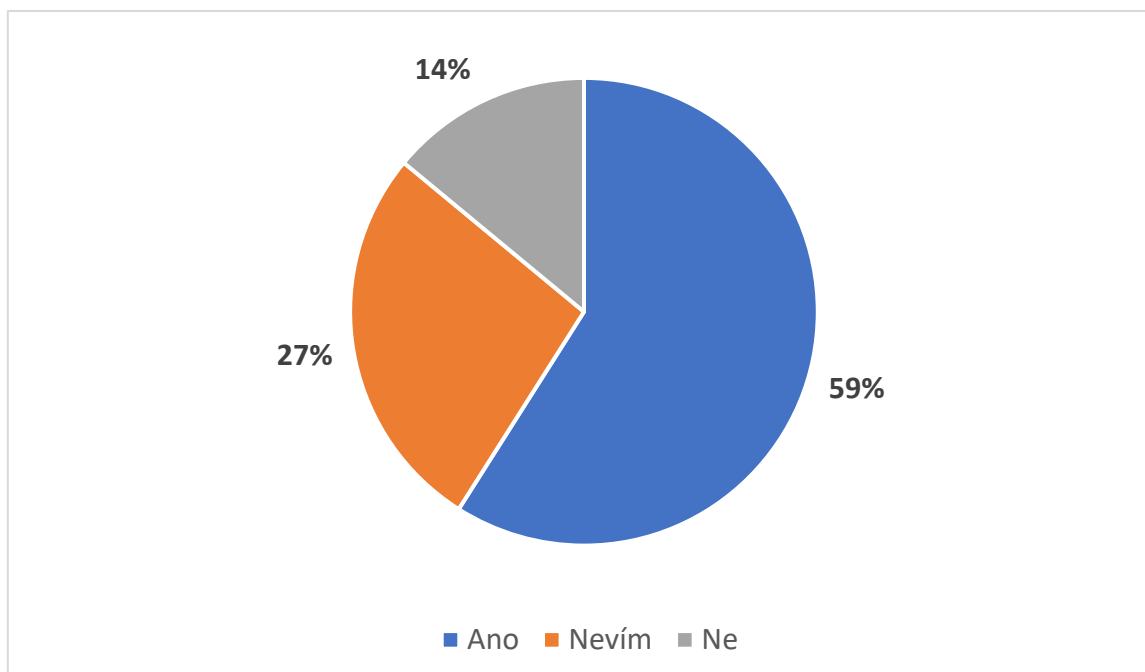
9.1.9. Otázka č. 9

Jaký máte názor na pravicový extremismus?

Vzhledem k výpovědím, jaké se objevily v otázce č. 7 a 8 bylo do jisté míry logické, jaké výpovědi se objeví i v této otázce. Nejčastější odpovědi respondentů bylo, že jde o „nebezpečnou“ formu, která vytváří násilí a strach. Dále respondenti připisovali pravicový extremismus k „ideologii,“ která se neslučuje s demokratickými principy. Další část odpovědí ukazuje na to, že by se měl takový postoj bezpodmínečně „trestat.“ Pouze 2 respondenti dali pravicový extremismus do přímé spojitosti s „migrací.“ Dle dalších výpovědí byli i 3 respondenti, kteří považovali pravicový extremismus za „nevhodný, ale mající svůj smysl.“ Podle jedné z těchto výpovědí „pohání vpřed umírněné, a tak zajišťuje, aby se věci hýbaly a společnost nestagnovala.“ Celkově se s pravicovým extremismem neztotožňuje 80 % respondentů. Pouze 2 (4 %) respondenti přiznali, že nemají s ním „žádný problém.“ Ke konečnému zjištění se nevyjádřilo k této otázce 9 (16 %) z 56 respondentů.

9.1.10. Otázka č. 10

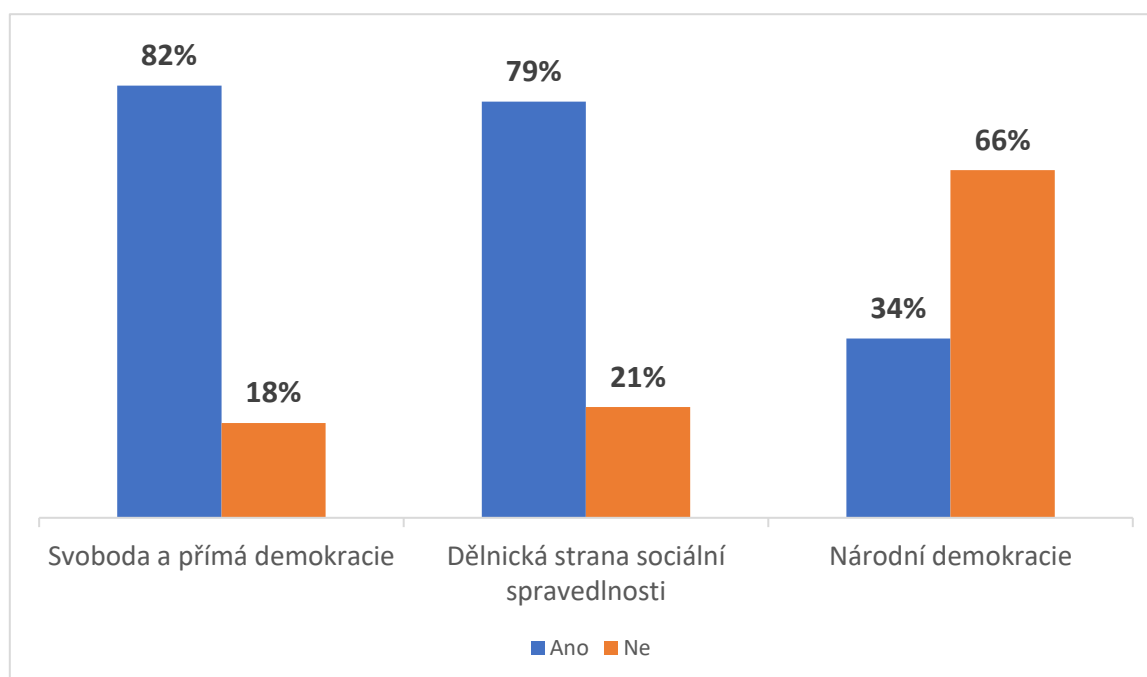
Znáte nějakou krajně pravicovou politickou stranu v České republice? Pokud ANO, doplňte název jedné nebo více stran.

Nejčastější odpovědí respondentů bylo, že znají nějakou krajně pravicovou politickou stranu. Celkem 33 (64 %) respondentů přiznalo, že má povědomí o takovéto straně. V otevřené odpovědi zmínilo 15 respondentů Dělnickou stranu sociální spravedlnosti (DSSS), dále 12 respondentů Svobodu a přímou demokracii (SPD) a 3 respondenti Národní stranu (NS). Poslední 3 respondenti označili za krajně pravicovou stranu v České republice stranu Česká koruna (KČ), Trikolóra (Trikolóra) a Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM). V této otázce se také vyjádřilo 15 (27 %) lidí, že si není jista takovou stranou v České republice. A zbylých 8 (14 %) respondentů označilo, že neznají žádnou stranu.

9.1.11. Otázka č. 11

Slyšel/a jste někdy o těchto politických stranách?

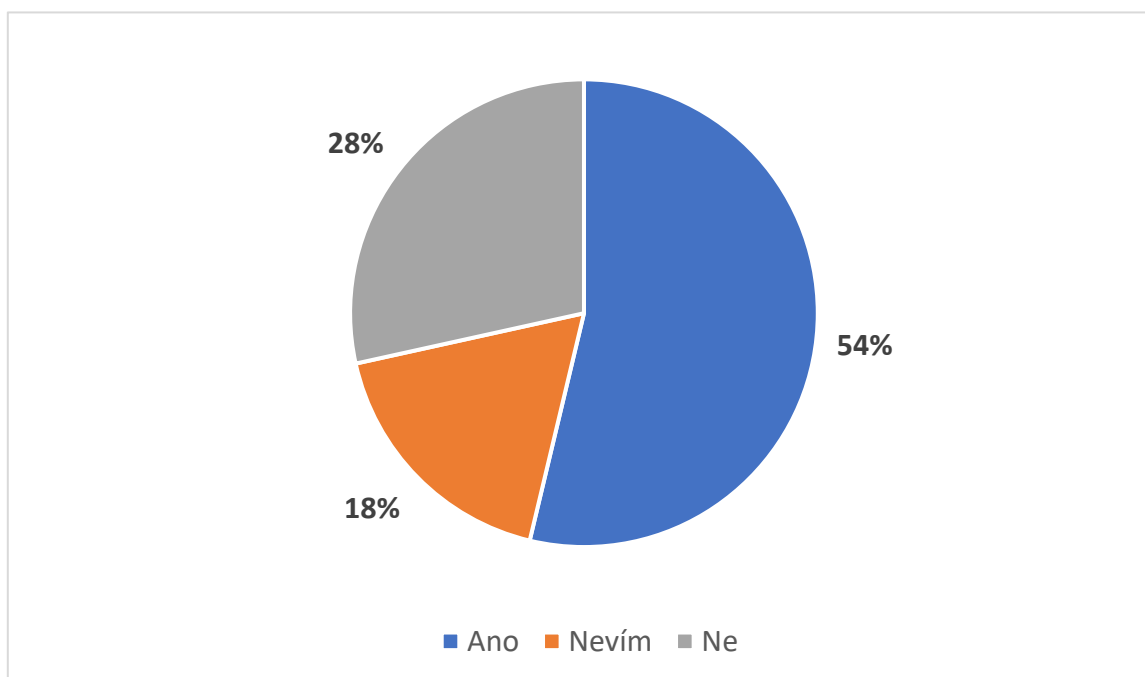

Tato otázka je koncipovaná tak, aby bylo vidět nakolik jsou zkoumané politické subjekty veřejně známé. Z výsledků vyplývá, že 46 (82 %) respondentů zná Svobodu a přímou demokracii (SPD) a pouhých 10 (18 %) respondentů přiznalo, že nezná takovou stranu. Ve druhé otázce, která se týkala Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) je výsledek o pár procent odlišný. Odpovědělo 44 (79 %) respondentů, že ví o této politické straně a zbylých 12 (21 %) respondentů nikoliv. U poslední otázky, která se týkala Národní demokracie (ND), jasně

vyplývá, že mnoho respondentů nemá ponětí o takové straně v České republice. Pouze 19 (34 %) respondentů odpovědělo ano a zbylých 37 (66 %) lidí o této straně nikdy neslyšelo.

9.1.12. Otázka č. 12

Souhlasíte s odmítáním uprchlíků?

Respondenti v této otázce odpověděli, že souhlasí s odmítáním uprchlíků. Celkově odpovědělo na první možnost 30 (54 %) respondentů. K druhé možnosti se přiklonilo 10 (18 %) lidí a u třetí možnosti vyjádřilo odmítnutí 16 (28 %) respondentů.

9.1.13. Otázka č. 13

Jaký je Váš postoj k migraci?

Nasbírané odpovědi ukazují na to, že mnoho respondentů má rozporuplné názory na migraci. Avšak najdou se i tací, kteří sdílí stejné názory. Z 56 lidí se 25 (43 %) respondentů přiklání k negativnímu postoji vůči migraci. Jejich pohled na migraci je pravděpodobně ovlivněn z důsledku informací, které jsou prezentovány v médiích. Ty poté mohly ovlivnit postoje respondentů natolik, že v nich vyvolaly pocity strachu a nedůvěry. V dotazníkovém šetření nikdo z respondentů nevedl, že by měli s migranty osobní zkušenosti. Své obavy si vysvětlují nekontrolovatelnou masovou migrací, kriminalitou a lidmi, kteří jsou nositelem

odlišné kultury. Oproti tomu se našli i tací respondenti, kteří považují migraci za správnou. K takovému názoru se přiklání 9 (17 %) respondentů. Dalších 4 (7 %) respondenti jsou pro přijímání imigrantů, pokud by respektovali státní aparát a společenská pravidla. Jiných 7 (13 %) respondentů se vyjádřilo pro přijímání imigrantů pod podmínkou, že by docházelo k dobře nastavené regulaci přijímání. Také dalších 6 (11 %) respondentů by se přiklonilo k přijímání imigrantů za předpokladu, že by se pomáhalo pouze těm, kteří si to opravdu zaslouží nebo jsou ohroženi negativními faktory ve vlastní zemi. A zbylých 5 (9 %) respondentů sice nemá negativistický postoj k migraci, ale ani ho nijak nepodporují.

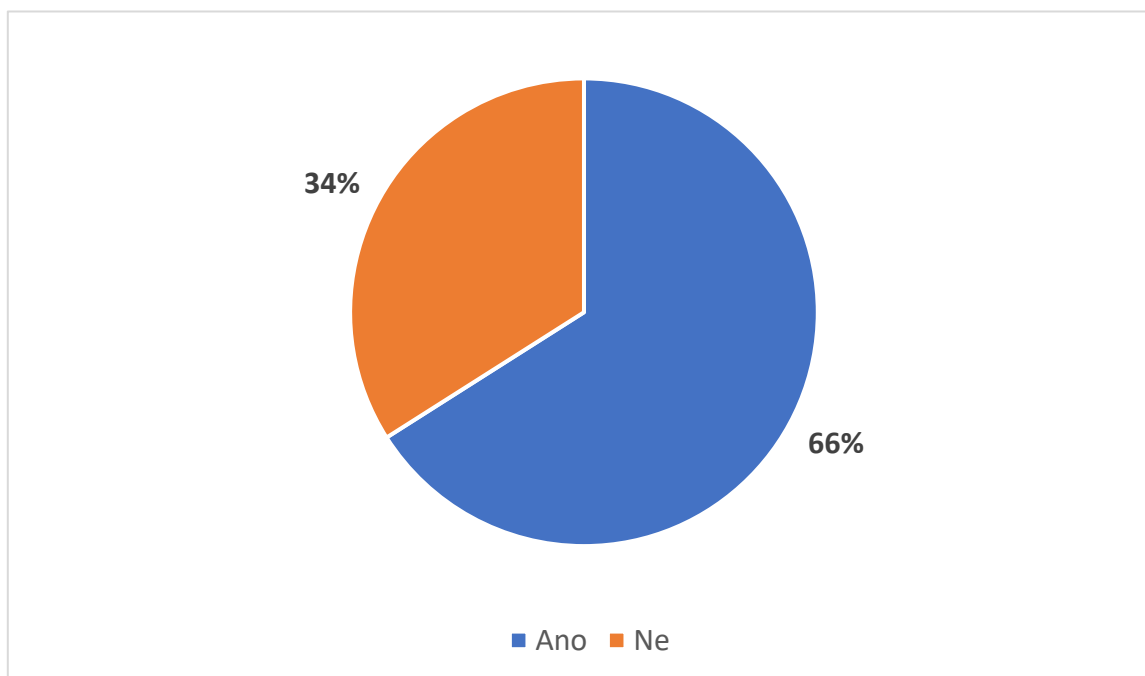
9.1.14. Otázka č. 14

A Jaký podle Vás zastávají k migraci postoj pravicově extremistické strany?

U otázky č. 14 odpovědělo 47 (84 %) respondentů, že pravicově extremistické strany mají negativní postoj k migraci. Tato skupina respondentů se skládá z 25 lidí, kteří také považují migraci nebo lépe řečeno masovou migraci za nesprávnou. Přes své názory se ale nepovažují za zastánce extremistických skupin, neboť jsou si vědomi jejich počínání, s kterými se neztotožňují. Respondenti považují takové skupiny za nenaplněné a nenávistní jedince, kteří touží po uznání jakýmkoliv možným způsobem a mají sklony k rasismu a populismu. Také podle respondentů postrádají emoční vazbu k životní situaci uprchlíků, a proto stojí za nepřijímání do vlastní země. Pouze u 4 (7 %) respondentů se objevil názor, že zastávají správný postoj k migraci ba dokonce by měli více přitvrdit. Posledních 6 (9 %) respondentů se vyjádřilo, že je takové věci nezajímají a nemají ponětí.

9.1.15. Otázka č. 15

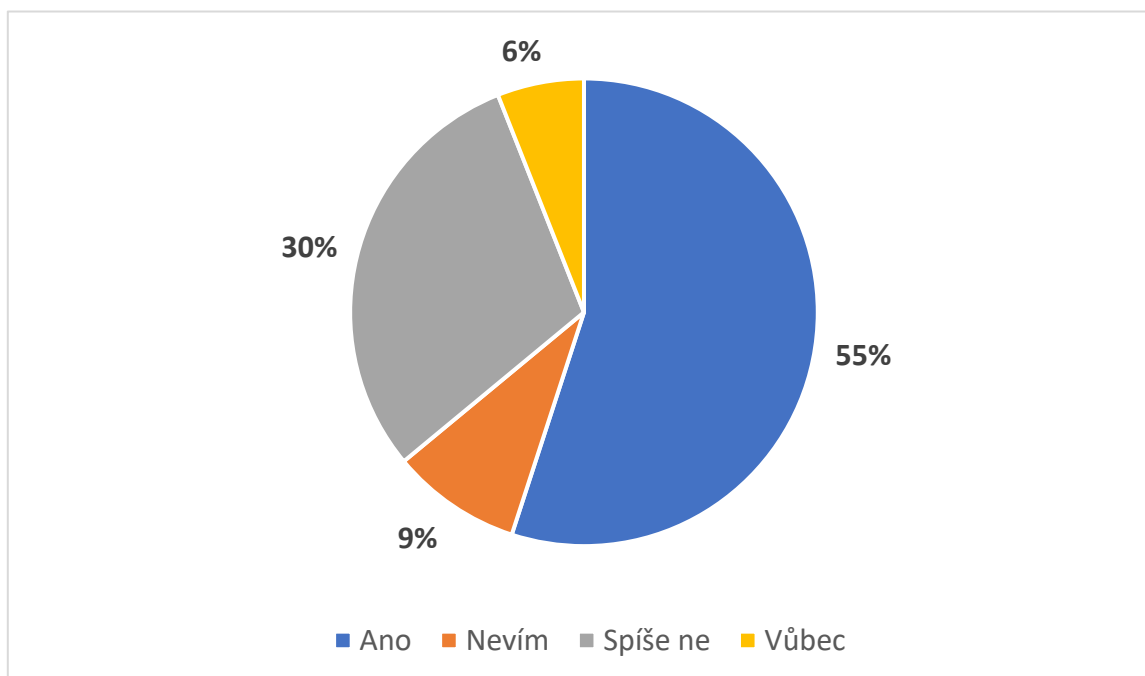
Žijí ve vaší blízkosti nějací cizinci? Pokud ANO, doplňte svůj osobní názor k nim.

V této otázce odpovědělo 37 (66 %) respondentů, že žijí v jejich blízkosti cizinci. Jejich vztah k cizincům považují za neutrální. V odpovědích se objevovaly kladné i záporné vlastnosti, ačkoliv pozitivní ohlasy k cizincům převyšovaly. Celkem 35 odpovědí bylo kladných a pouze 2 odpovědi byly jasně negativní. Většinou se respondenti přiklání, že jde o přizpůsobivé a pracovité cizince z východních zemí. Jsou slušní a většina z nich respektuje pravidla a hodnoty majoritní společnosti. Převážná část respondentů popsala, že jde o cizince z Ukrajiny, Vietnamu nebo dokonce z Konga. Zbýlých 19 (34 %) respondentů odpovědělo, že nemají v blízkosti svého bydliště žádného cizince.

9.1.16. Otázka č. 16

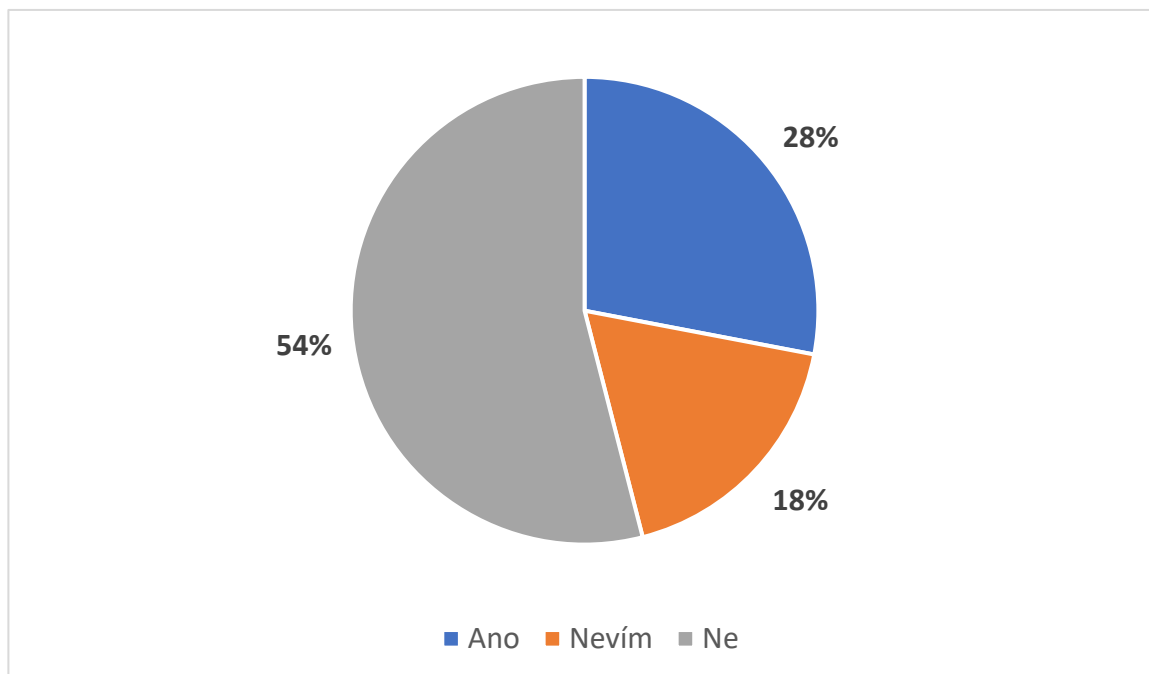
Je podle Vás normální mít strach z cizinců? Pokud ANO, doplňte alespoň jeden důvod proč.

Z 56 dotazovaných se 31 (55 %) respondentů přiklonilo k odpovědi, že je obecně pro společnost normální mít strach z cizinců. Vysvětlují si to tím, že je to přirozený jev, který je postaven na strachu z něčeho neznámého. Z dalších příkladů vyplývá, že ovlivňujícím faktorem našeho strachu je odkud pocházejí, jakou mají v sobě kulturní znaky, vyznání a mravy. Ve výpovědích bylo také zmíněno, že může jít o lidi, kteří mají jinou mentalitu nebo pudy, které mohou v nich vyvolávat agresivní chování a kriminalitu. Z dalších možností si vybralo 5 (9 %) respondentů možnost „nevím,“ 17 (30 %) odpovědí „spíše ne“ a pouze 3 (6 %) dotazovaných se vyjádřilo, že není „vůbec“ potřeba mít strach z cizinců.

9.1.17. Otázka č. 17

Jste pro přijímání uprchlíků do České republiky?

U předposlední otázky se měli respondenti vyjádřit k přijímání uprchlíků do České republiky. Celkem 16 (28 %) dotazovaných se vyjádřilo pozitivně k přijímání uprchlíků, 10 (18 %) respondentů si nebylo jisto a zbylých 30 (54 %) respondentů si vybralo negativní odpověď k přijímání uprchlíků do České republiky.

9.1.18. Otázka č. 18

Za jakých okolností by bylo možné přijmout uprchlíky?

V poslední otázce se vyjádřili respondenti, za jakých podmínek by bylo možné přijmout uprchlíky do České republiky. V první řadě považují za důležité, aby fungovala prověrka žadatelů o azyl. Dále považují za důležité, aby byli schopni se ztotožnit či akceptovat pravidla České republiky a byli přínosem pro společnost. Respondenti také stojí za přísnými kritérii, které by zaručily, že přijdou do země jen ti, kteří se dokážou integrovat nebo asimilovat. Našel se v dotazníkovém šetření i takový respondent, který by uvítal vstupní nebo psychologický test, jenž by zaručil přizpůsobivost migranta. Dalším důvodem, proč přijímat uprchlíky by bylo jen z humanitárních důvodů. Většina si představuje uprchlíky, kteří prokazatelně patří k politickým a válečným uprchlíkům, nikoliv ekonomickým. Podle jiných odpovědí by neměli být

ohrožením pro společnost a nikterak radikálně orientovaný. Jiní zase zmiňovali současnou ekonomickou situaci České republiky, že není z finančních důvodů možné přijímat velký počet uprchlíků. Přiklání se pouze k ženám s dětmi nebo celým rodinám, které utekly před blízkým nebezpečím. Z konečného součtu vyplývá, že 52 (93 %) respondentů je pro přijímání uprchlíků pod podmínkou, kdyby Česká republika byla schopna zajistit jejich zmíněné požadavky. Pouze u 4 (7 %) respondentů se objevily odpovědi, že nevidí žádný prospěch v migraci a jsou zcela proti přijímání uprchlíků.

10. Výsledek dotazníkového šetření

Po zodpovězení základních otázek měli respondenti v druhé části dotazníku popsat své názory k pravicově extremistickým skupinám a k migrační politice České republiky. Bylo jim umožněno vyjádřit svá mínění a případně ho věcně argumentovat. Na otázku č. 6, zdali se setkali v osobním životě s krajně pravicovým extremistou odpověděla souhlasně více než polovina respondentů. Je tedy patrné, že většina respondentů je s tímto termínem obeznámena a považují určité osoby, se kterými se setkali, za extremisty. U otázky č. 7 bylo zjištěno, že respondenti uvádí podobné vlastnosti extremistických skupin jako je odborná charakteristika pravicového extremismu, ačkoliv i zde byly rozdíly. Lze tedy říct, že respondenti jsou si vědomí způsobu jednání a prezentace těchto skupin, ačkoliv z dotazníku nemůžeme přesně určit, zda s jedincem patřícím do kategorie pravicového extremisty, anebo určitého jedince za extremistu pouze považovali. Stejná tvrzení respondentů se poté objevovala i u otázek č. 8, 9, kde měli popsat, co pro ně znamená a jaké mají mínění o pravicovém extremismu. Většina respondentů uvedla, že jde o souhrn politických ideologií a praktik, které lze považovat za nebezpečnou formu, jenž by se měla trestat. Bohužel už respondenti neuvedli, za jakých podmínek (respektive činnosti) by se měla trestat. Pouze malá část jedinců přiznala, že nemá žádné výhrady k chování pravicových extremistů. V další otázce č. 10 odpověděla nadpoloviční většina respondentů, že vědí o nějaké pravicově extremistické straně v České republice. Tato otázka měla přinést konkrétní informace o stranách, jenž respondenti znají v České republice. Ve výpovědích se objevily strany DSSS, SPD a NS. Na otázku č. 11, zdali respondenti znají konkrétní tři krajně pravicové strany, se v odpovědích nejvíce objevovala Svoboda a přímá demokracie (SPD), která si zajistila povědomí u respondentů. Na druhém místě se umístila Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) a na třetí příčce Národní demokracie (ND), která patří mezi nejméně známé krajně orientované politické strany v České republice. Zde je nutné

podotknout, že uvedené tři strany byly v jedné z otázek přímo uvedeny, a proto si v tomto případě respondenti vybírali z možností, než aby měli prostor pro otevřenou odpověď.

Zajímavá zjištění přišla až ve třetí části, která se týkala migrace a postoji k ní. Zprvu respondenti měli odpovídat na uzavřenou otázku č. 12, zda souhlasí s odmítáním uprchlíků. K této odpovědi se přiklonila velká část respondentů, kteří si „myslí“, že je správné nepřijímat uprchlíky. V následující otázce č. 13 se již měli respondenti otevřeně vyjádřit k migraci. Z odpovědí vyplynulo, že jedná-li se o otevřenou otázku, odpovídají respondenti různě. Sice se výsledek negativních odpovědí podobal odpovědím z minulé otázky, ale co se týče kladných odpovědí, hrála u některých jistá míra nerozhodnosti. Ve většině případů si respondenti představovali povolenou migraci za určitých podmínek.

Otázka č. 14 se opět vrátila ke krajně pravicovým stranám v kontextu jejich postoji k migraci. Respondenti reagovali opět ve velké míře jednotně. Jsou si jisti negativním přístupem pravicových stran k migraci. Jen malá zanedbatelná část respondentů reagovala pozitivně na chování extremistických stran a jejich postoji k migraci. V další otázce č. 15 měli respondenti odpovědět, zda mají ve svém sousedství nějakého cizince, případně popsat svou zkušenost s nimi. Nadpoloviční většina opět odpověděla, že má ve svém sousedství občany jiné národnosti. Z výsledků tedy vyplývá, že pozitivní pocity převyšují nad zápornými zkušenostmi, ačkoliv jejich předešlé reakce na otázky migrace byly převážně negativní. V otázce č. 16 většina respondentů uvedla, že strach z cizinců pokládají za běžný jev.

U posledních dvou otázek č. 17 a 18 měli respondenti napsat konkrétní názor na přijímání uprchlíků do České republiky. Odpovědi z otázky č. 17 byly zajímavé tím, že se zcela podobaly otázce č. 12. K přijímání uprchlíků se vyjádřilo 16 respondentů kladně a 30 respondentů záporně, stejně tak jako tomu bylo u otázky č. 12. U poslední otázky č. 18 již respondenti psali z jakých důvodů by bylo možné přijmout uprchlíky do České republiky. Většina respondentů by přistoupila k přijímání jen za předpokladu, že by uprchlíci byli schopni závazně plnit požadavky většiny a respektovat českou legislativu. V dotazníkovém šetření se objevovaly spíše negativní názory na migraci nežli pozitivní. Z celkových výsledků vyplývá, že značná část respondentů 54 % trvá na negativním postoji k migraci. Avšak u poslední otázky se vyjádřilo 52 (93 %) z 56 respondentů pro případné přijetí uprchlíků, pokud by byla zajištěna ze strany České republiky prověrka, integrace a přijímání na základě humanitární pomoci. Přijímání by se mělo také týkat hlavně lidí, kteří jsou v životní nouzi obzvláště matky s dětmi. Poslední otázka tedy nabádá k zamyšlení, že jde o zajímavý jev, protože respondenti se v poslední otázce zcela opačně vyjádřili, nežli tomu bylo v předchozí otázce nebo u otázky č. 12 a 13. To mě vede k myšlence, že jejich negativní stanoviska k migraci nejsou pevně

rezolutní. Dokládá tomu i to, že se respondenti neztotožňují s pravicovým extremismem, i když některé výpovědi „mají blízko k jejím názorům.“ Takřka z žádných zúčastněných respondentů nemá přímou zkušenost s migranty a uprchlíky. Jejich názory a postoje k migraci mohou být tedy vytvořené na základě sugesce. Postoje k těmto lidem mohli respondenti pouze převzat a přijmout za své, neboť je pro některé otázka migrace společensky choulostivé téma, na které není jednoduché odpovědět. Proto se může na první pohled zdát, že respondenti tíhnou k extremistickým myšlenkám, ačkoliv nemusí být tomu tak.

V dotazníkovém šetření se ukázal i další jev, který naznačuje, že převážná část respondentů nezastává vyhrazené názory na migraci, ale spíše k „migrační krizi“ a samotným uprchlíkům. Z dotazníkového šetření není možné zjistit, proč se takto někteří respondenti vyhrávají, ale lze pouze předpokládat ony důvody. Pak je tedy „pravděpodobné“, že některé výpovědi respondentů mohly být u otázky č. 13, která se týkala migrace, zaměněny se subjektivním názorem respondentů k uprchlíkům. Pro respondenty může tak „uprchlík“ znamenat někoho, jenž usiluje o přijetí nelegální cestou a nebrání se všemi možnými prostředky dostat se do cílové země. Pojem „uprchlík“ bývá v současné době dost omílané slovo, které nemá vždy kladné ohlasy v české společnosti. Toho si je současná pravicově extremistická scéna vědoma, a proto bývá pojem „uprchlík“ často spojován s negativními případy, jež se udály v zemích, kde „bojují“ s nárůstem migrantů.

Na druhé straně je nutné přiznat, že dotazník částečně stmeloval termíny „uprchlík“ a „migrace“ a pro respondenty to mohlo být matoucí. Obzvláště to mohlo být zmatečné v těch případech, pokud na otázku ohledně uprchlictví přímo navazovala otázka ohledně migrace. Tím pádem se mohlo v hlavách respondentů utvořit spojení mezi „uprchlíky“ a „migranty“, ačkoliv se jedná kvalitativně odlišné jevy. Toto je také nutné brát v potaz při evaluaci výsledků dotazníkového šetření.

11. Závěr

V úvodu bakalářské práce jsem si stanovil cíle, že budu reflektovat tři politické strany, které jsou považovány za „pravicový extremismus.“ Těmi reflektovanými politickými subjekty je Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS), Národní demokracie (ND) a Svoboda a přímá demokracie (SPD). Vybrané subjekty mi přišly ze všech extremistických stran jako nejvhodnější pro analýzu, poněvadž mají v České republice poměrně značnou voličskou základnu a jejich touha angažovat se v politické sféře je vysoká. Důvodem výběru byla taktéž silná negativistická propaganda vůči migraci a migrační politiky České republiky. Práce si kladla za cíl zpracovat jejich normativní postoje, projevy, rétorické figury, tak i jejich angažovanost v politické sféře. Jejich politické kroky, výstupy a propagační materiály jsem bral také v potaz a zařadil jsem je mezi potřebné informace. Sledoval jsem jejich angažovanost v politických volbách a způsoby, jakými se snaží získávat své voliče. V práci jsem též využil část uvádějící odbornou charakteristiku pravického extremismu.

Po prozkoumání jejich normativních postojů a projevů jsem došel k závěru, že všechny tři zkoumané subjekty „vykazují“ prvky krajně pravicové politiky. Jejich protiimigrační politika je typickým příkladem extremistických myšlenek, které stojí na nesnášenlivosti a xenofobních projevech. Aby bakalářská práce byla „dotážená“ a aby došlo k lepšímu uchopení problematiky, zařadil jsem do své práce i dotazníkové šetření, který mělo poukázat na mínění respondentů z Královéhradeckého kraje a převážně mladších jedinců (ovšem starších 18 let) o pravicovém extremismu a migraci. Dotazníkové šetření bylo formou online-výzkumu a nebylo reprezentativní, a proto považuji výsledky dotazníkového šetření pouze za dokreslující a nikoliv vypovídající. Přesto nasbírané informace poukazují na zajímavé zjištění.

Ačkoliv převážná část respondentů (80 %) tvrdě nesouhlasí s extrémními myšlenkami a distancuje se od takovýchto lidí, tak výpovědi na konkrétní otázku týkající se migrace a přijímání uprchlíků, představovaly zajímavé aspekty. Teze zúčastněných respondentů o migraci a přijímání uprchlíků měly „podobný“ charakter jako u tří zkoumaných politických subjektů. Nejedná se o všechny respondenty, neboť určitá část 28 % respondentů má v otázce č. 12 a 17 jasně pozitivní vztah k přijímání uprchlíků. U zbylých otázek je již těžší určit kladný vztah k migraci a přijímání uprchlíků ať už celkově nebo pouze v České republice. Nasbírané odpovědi z otázek č. 13 a 18 poukazují na rozporuplné názory respondentů. I když se respondenti distancují od názorů pravicově extremistických skupin, tak jejich názory a výzvy poukazují na jistou „podobnost.“ U otevřených otázek vyjádřili respondenti buď jasně negativní postoj či smíšené názory, anebo se neuměli k těmto otázkám plně vyjádřit. Přesto některé

výpovědi respondentů jsou zajímavé hlavně tím, že skrývají typické prvky chování jako jsou viděny u tří zkoumaných subjektů.

Teze k migraci a přijímání uprchlíků do ČR	
Dělnická strana sociální spravedlnosti	Devastační hrozba pro Evropu, deportace nelegálních přistěhovalců, ochrana hranic, hrozba z islamizace, kritika multikulturalismu, proti kvótám EU.
Národní demokracie	Nepříjemná hrozba pro ČR a národní identitu, kritika multikulturalismu, stop migrace z Asie a Afriky, kontrola hranic, přerozdělování migrantů je destruktivní proces pro členy EU.
Svoboda a přímá demokracie	Nulová tolerance k nelegálním uprchlíkům, masová migrace přináší destabilizaci a možné teroristické útoky, pro ČR pouhá ekonomická zátěž, snaha islamizace Evropy, proti multikulturalismu, kontrola hranic, proti kvótám EU.
Respondenti	Nepotřebujeme migranty, nerespektují naše způsoby života, proti masové migraci, odmítavý postoj k přijímání, multikulturní společnost vede k násilí, válkám a střetu kultur, nepřijímat ekonomický přistěhovalce, přijímání způsobí dehonestaci evropských kultur, proti násilnému přerozdělování EU.

Teze „podobné“ třem pravicově extremistickým subjektům se týká oněch 72 % respondentů, kteří se vyjadřují zcela nejednoznačně. Nelze přesně definovat, zda respondenti tíhnou ke stejnému vyhrazení vůči migraci a migrační politiky jako krajní pravice, ale určitá „náklonost“ by mohla v mnoha ohledech tomu nasvědčovat. Přesto tento dotazníkový výzkum považuji za nereprezentativní už z důvodu, že otázky se ukázaly příliš obecné a neuvádí respondenta do situace, kdy by měl svá mínění srozumitelně odůvodnit. Poté by výsledky dotazníkového šetření byly více vypovídající o charakteru respondentů a jejich názoru na dané téma.

Na závěr bakalářské práce bych rád zmínil, že z kulturního hlediska a pospolitosti všech etnických a národnostních skupin je zapotřebí, aby společnost dbala na vzájemném porozumění, tolerance a respektu napříč kulturami. Pokud chceme se vyvarovat historických chyb, musíme hledat možnosti, které by pomohly pro zkvalitnění mezilidské spolupráce. Jednou z možností by mohl být právě mezikulturní nebo transkulturní dialog. Právě řeč,

komunikace a stýkání se s lidmi ze všech koutů světa by mohlo pomoci vytvořit si silné mezikulturní vztahy a odbourat všude přítomnou nedůvěru. Aby lidská společnost byla v těchto krocích úspěšná, měla by přestat klasifikovat a snažit se vymezovat vůči jiným lidem: *Dokud bude existovat pocit nadřazenosti bez jakékoliv osobní zásluhy, pouze na základě skutečnosti, že jsme se narodili do určité společnosti, a ne do jiné, bude myšlenka transkulturality křehká a ohrožená.*⁵⁵ Úkolem transkulturality by tedy bylo vytvářet dialog navzdory kultuře.⁵⁶ Tím, ale není myšleno, že by kultura měla jít do pozadí, pouze by kultura neměla být rozhodujícím faktorem při hledání dialogu a spolupráce.

Transkulturní perspektiva také pracuje s myšlenkou, že by bylo možné fungovat na principu solidarity, která spěje k pospolitosti a podává pomocnou ruku druhým. Aby myšlenka měla reálný základ je zapotřebí se oprostit od porovnávání kulturních rozdílů, které jen v lidech probouzí mechanismy intolerance, agrese, násilí, konfliktu a perzekuce.⁵⁷ Pokud společnost bude klást velkou váhu na kulturní odlišnosti pak tedy povedou k nejružnějším předsudkům. Ty bývají přeci jen v každém z nás, neboť jsme si je osvojili již v procesu vývoje, získali osobní zkušenosti nebo převzali od lidí s nimiž jsme v kontaktu. Předsudky také mohou podpořit oné negace nebo xenofobní až rasistické chování. Xenofobie není jevem, které by bylo možné regulovat právem, neboť se jedná pouze o svobodný postoj či názor, který může podpořit příznaky rasismus a nacionalismus⁵⁸. Takové chování povzbuzuje onen etnocentrický přístup, který vede společnost do slepé uličky a dává příležitost extremistickým skupinám podněcovat propast pro mezikulturní vztahy. Pro zkvalitnění vztahů není nutné bojovat proti odlišnostem, neboť příčinou konfliktu nejsou rozdíly, ale právě jejich eroze rozdílů. Jak zmiňuje René Girard katalyzátorem konfliktu je právě strach ze stejnosti.⁵⁹ Pravicový extremismus a uvedené politické subjekty jsou si vědomy možných způsobů spolupráce, které by podpořily onen transkulturní přístup. Proto se snaží vyvracet teze, jenž podporují myšlenku dialogu a spolupráce lidí z odlišných kulturních prostředí.

Podaří-li se globálně přenastavit myšlení, aby si lidé byli schopni projevovat vzájemnou úctu a respekt, tak by už nemuselo docházet k negativním předsudkům na základě vnitřních

⁵⁵ SOKOLÍČKOVÁ, Zdenka. *Výzvy pro transkulturní komunikaci*. Ostrava: Moravapress, 2014. ISBN 978-80-87853-22-1. str. 10.

⁵⁶ Tamtéž, str. 23.

⁵⁷ BURDA, F. *O násilí v kultuře – girardovské reflexe*. Ostrava: Moravapress, 2013. ISBN 978-80-87853-01-6.

⁵⁸ ŠIŠKOVÁ, Tatjana. *Výchova k toleranci a proti rasismu: sborník*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-285-8.

⁵⁹ KIRWAN, Michael. *René Girard: uvedení do díla*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. Cogitatio religionis. ISBN 978-80-7325-142-0.

rysů, barvy pleti a vyznání. Lidé by již nepoužívali stereotypní označení, ale nahlíželi by na člověka podle toho, jaký by sám o sobě byl a jak se choval.

Na úplný závěr bych rád dodal, že dotazníkové šetření samozřejmě nebylo reprezentativní a důvodem nebyla snaha vyhnout se reprezentativnosti (i když i to je pochopitelně velmi těžké, pokud ji chceme správně podchytit), ale epidemie COVID-19, která zabránila osobnímu styku s respondenty i jejich vhodnému výběru. Svou bakalářskou práci jsem hodlal z mnoha důvodů odevzdat včas, a proto jsem se uchýlil k online formě dotazování. Jsem si tak samozřejmě vědom – a to bych na závěr ještě jednou rád zdůraznil – že dotazníkové šetření je spíše dokreslující. Při jakémkoliv hodnocení této bakalářské práce je tak nutné brát v potaz, že práci na tuto bakalářskou práci ovlivnily skutečnosti, které jsem nemohl předvídat a ani ovlivnit.

12. Bibliografie

Monografie

- BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.
- BURDA, František. *O násilí v kultuře – girardovské reflexe*. Ostrava: Moravapress, 2013. ISBN 978-80-87853-01-6.
- DANICS, Štefan. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002. ISBN 80-86477-07-X.
- HANNEFORTH, Grit (ed.). *Nebezpečné známosti: pravicový extremismus v malém příhraničním styku (SRN-ČR)*. Drážďany: Heinrich Böll Stiftung, 2009. ISBN 978-3-927760-99-8.
- HANZELKA, Jan. Identifikace mobilizačních témat Dělnické strany sociální spravedlnosti skrze analýzu sociálních médií. *Středoevropské politické studie* 18 (2-3), 2016. ISSN 121-7817.
- *Hlavní strana | DĚLNICKÉ LISTY – vychází od roku 2003* [online]. Ročník XV/ číslo 49/ září-říjen 2017. [cit. 16-12-2019]. Dostupné z: http://www.delnickelisty.cz/userFiles/delnicke-listy49_2.pdf
- CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.
- CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.
- KIRWAN, Michael. *René Girard: uvedení do díla*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. Cogitatio religionis. ISBN 978-80-7325-142-0.
- Kolektiv autorů. *Obchodníci se strachem: Okamura, pěšák v armádě evropských populistů*. Líšnice: Ústav nezávislé žurnalistiky, z.ú., 2019. ISBN 978-80-270-6014-6.
- KOPEČEK, Lubomír, Vít HLOUŠEK, Roman CHYTÍLEK a Petra SVAČINOVÁ. *Já platím, já rozhoduji!: političtí podnikatelé a jejich strany*. Brno: B&P Publishing, Masarykova univerzita, 2018. ISBN 978-80-210-9078-1.
- LEBEDA, David. *Úvod do problematiky extremismu: příručka pro pedagogy*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-394-4.
- MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4.

- MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie migrační politiky České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2015. ISBN – 978-80-86466-83-5.
- Nejvyšší správní soud České republiky. 2010, sp. zn. Pst-1/ 2009 [online]. [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf
- *Nezávislé noviny: Na vlastní oči*. Volební program SPD. Zadavatel: Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), Praha Na vlastní oči s. r. o., číslo 15. 5/2019
- SMOLÍK, Josef. *Národní strana v kontextu krajní pravice: 2003-2012*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-307-3.
- SOKOLÍČKOVÁ, Zdenka. *Výzvy pro transkulturní komunikaci*. Ostrava: Moravapress, 2014. ISBN 978-80-87853-22-1.
- ŠAFRÁNKOVÁ – PAVLÍČKOVÁ, Lenka, (ed.). *Pochody z nenávisti: rasismus, pravicový extrémismus a média*. Brno: Nesehnutí, 2014. ISBN 978-80-87217-12-2.
- ŠIŠKOVÁ, Tatjana. *Výchova k toleranci a proti rasismu: sborník*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-285-8.
- TRBOLA, Robert a Miroslava RÁKOCZYOVÁ (ed.). *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-19-8.
- VANDAS, Tomáš a Martin ZBELA. *15 let boje: historie Dělnické strany a DSSS*. Praha: Vlastní náklad, 2018. ISBN 978-80-270-3133-4.
- VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-665-1.

Internetové zdroje

- CEVRO – Pravicový extremismus v české politice. [online]. 2012 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.cevro.cz/cs/209685-pravicovy-extremismus-ceske-politice>
- Co je extremismus – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 31-01-2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

- *Jan Zahradil poslanec Evropského parlamentu* [online]. [cit. 12-12-2019]. Dostupné z:http://zahradil.cz/wordpress/wpcontent/uploads/2014/11/2017_ND_studie_Migrace.pdf
- O nás | DSSS - národně a sociálně!. *Úvod | DSSS – národně a sociálně!* [online]. DSSS 2010 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z:<http://www.dsss.cz/o-nas>
- O nás – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu* [online]. Dostupné z:<https://narodnidemokracie.cz/strana/proc-jdeme-do-toho/>
- Politické spektrum před volbami do europarlamentu: KAN, SNČR, Cesta, NÁRSOC, AVE, RDS, DSSSNF, SPR-RSČ — ČT24 — Česká televize. *ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize* [online]. [cit. 26-12-2019]. Dostupné z:<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2805785-politicke-spektrum-pred-volbami-do-europarlamentu-kan-sncr-cesta-narsoc-ave-rds>
- Pravicový extremismus v Evropě | Téma | věda.muni.cz. *Magazín M: Zprávy z MUNI | em.muni.cz* [online] 2010 [cit. 01-02-2020] Dostupné z:<https://www.em.muni.cz/tema/1768-pravicovy-extremismus-v-evrope>
- Program DSSS 2015 | DSSS - národně a sociálně!. *Úvod | DSSS – národně a sociálně!* [online]. 2010 [cit. 16-12-2019]. Dostupné z:<http://www.dsss.cz/program-dsss-2015>
- PROGRAM – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu*, [online]. [cit. 27-12-2019] Dostupné z:<https://narodnidemokracie.cz/program/>
- Program | SPD – Svoboda a přímá demokracie. *SPD – Svoboda a přímá demokracie* [online]. 2017 [cit. 08-01-2020]. Dostupné z:<https://www.spd.cz/program>
- Program ve zkratce – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu* [online]. [cit. 08-01-2020]. Dostupné z:<https://narodnidemokracie.cz/strana/program-ve-zkratce/>
- Programová listina | DSSS – národně a sociálně! *Úvod | DSSS – národně a sociálně!* [online]. 2010 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z:<http://www.dsss.cz/programova-listina>
- Rozumní – Národní demokracie: volební program pro volby do EP 2019. *Naši kandidáti – Rozumní a Národní demokracie – Stop migraci – nechceme euro* [online]. [cit. 27-12-2019]. Dostupné z:<http://rozumni-narodnidemokracie.cz/nas-program/>

- Strašák ‚Marakéšské‘ deklarace. Zavázalo se Česko k legalizaci migrace z afrických zemí? | iROZHLAS – spolehlivé zprávy. *iROZHLAS – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. 2018 [cit. 24-01-2020]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-svet/marrakesska-deklarace-marakesska-deklarace-migrace-evropa-afrika_1805290736_mls
- Tomio Okamura: Švédsko vloni zaznamenalo šedesátiprocentní nárůst počtu bombových útoků spojených s drogovou kriminalitou a válkou gangů. | SPD – Svoboda a přímá demokracie. *SPD – Svoboda a přímá demokracie* [online]. 2017 [cit. 25-01-2020]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/novinky/7330-tomio-okamura-svedsko-vloni-zaznamenalo-sedesatiprocentni-narust-poctu-bombovych-utoku-spojonych-s-drogovou-kriminalitou-a-valkou-gangu>
- Trestná by měla být i propagace nenávistných ideologií, navrhuje SPD - Deník.cz. *Deník.cz - informace, které jsou vám nejbliž* [online]. [cit. 24-01-2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/trestna-by-mela-byt-i-propagace-ideologie-hlasajici-nenavist-navrhuje-spd-20171226.html
- Úvodní stránka | TOMÁŠ VANDAS: *Úvodní stránka | TOMÁŠ VANDAS:* [online]. Tomáš Vandas 2008 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <http://www.tomasvandas.cz/>
- Volby.cz - Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. - 29. 05. 2010 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 12-12-2019] Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>
- Volby.cz - Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. - 21. 10. 2017 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2017 [cit. 12-12-2019]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ>
- Volby.cz - Volby do Evropského parlamentu na území České republiky konané ve dnech 24. - 25. 05. 2019 - Český statistický úřad | ČSÚ. *Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 28-12-2019]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ep2019/ep11?xjazyk=CZ>
- Výroční zprávy o extremismu a koncepcie boje proti extremismu – Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018.* [online]. 2019 [cit. 01.02.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

- Znalec: Národní demokracie je extremistickou stranou – Česká justice. *Domovská stránka – Česká justice* [online]. 2018 [cit. 27-12-2019]. Dostupné z:<https://www.ceska-justice.cz/2017/10/znalec-narodni-demokracie-extremistickou-stranou/>
- Z nového programu ND: Odmítnutí migrace z Afriky a z Asie – NÁRODNÍ DEMOKRACIE. *NÁRODNÍ DEMOKRACIE – Nacionalismem proti kulturnímu marxismu | stavovským státem proti demoliberalismu*, [online]. [cit. 28-12-2019]. Dostupné z:<https://narodnidemokracie.cz/z-noveho-programu-nd-odmitnuti-migrace-z-afriky-a-z-asie/>
- Zpráva o extremismu: Hnutí SPD se úspěšně snaží vyvolávat dojem, že je ČR ohrožena islamizací – Česká justice. *Domovská stránka – Česká justice* [online]. 2020 [cit. 08-05-2020]. Dostupné z:<https://www.ceska-justice.cz/2019/08/zprava-o-extremismu-hnuti-spd-se-uspesne-snazi-vyvolavat-dojem-ze-je-cr-ohrozena-islamizaci/>

Příloha 1 – Dotazníkové šetření

Vážená paní, vážený pane,

dovolte mi obrátit se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto on-line dotazníku, který je určen pro analýzu mé bakalářské práce týkající se pravicového extremismus v České republice a jejich vyhrazení vůči migraci a migrační politice.

Dotazník je anonymní a veškeré odpovědi budou sloužit pouze ke zpracování bakalářské práce a vyhodnocování výsledků. Žádám Vás, abyste u jednotlivých otázkách odpovídali na variantu, která nejvíce vystihuje Vaši odpověď.

Za Vaši ochotu a čas strávený při vyplňování tohoto dotazníku Vám vřele děkuji.

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Věk

- 18–30 let
- 30–45 let
- 45–60 let
- 60–a více

3. Vzdělání

- Základní
- Středoškolské vzdělání bez maturity s výučním listem
- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Vysokoškolské

4. Pracovní zařazení

- Zaměstnaný/á
- Zaměstnaný/á OSVČ
- Nezaměstnaný/á
- Student/ka
- Důchodce

5. Bydliště, ve kterém se nacházíte?

- Vesnice
- Město

6. Setkal/a jste se v osobním životě s krajně pravicovým extrémistou?

- Ano
- Nevím
- Ne

7. Jak se podle Vás projevuje pravicový extrémista?

8. Co pro Vás pravicový extrémismus znamená?

9. Jaký máte názor na pravicový extrémismus?

10. Znáte nějakou krajně pravicovou politickou stranu v České republice? Pokud ANO, doplňte název jedné nebo více stran.

- Ano
- Ne

11. Slyšel/a jste někdy o těchto politických stranách?

☐ Svoboda a přímá demokracie	Ano/Ne
☐ Dělnická strana sociální spravedlnosti	Ano/Ne
☐ Národní demokracie	Ano/Ne

12. Souhlasíte s odmítáním uprchlíků?

- Ano
- Nevím
- Ne

13. Jaký je Váš postoj k migraci?

14. A Jaký podle Vás zastávají k migraci postoj pravicově extrémistické strany?

15. Žijí ve vaší blízkosti nějakí cizinci? Pokud ANO, doplňte svůj osobní názor k nim.

- Ano
- Ne

16. Je podle Vás normální mít strach z cizinců? Pokud ANO, doplňte alespoň jeden důvod proč.

- Ano
- Nevím
- Spíš ne
- Vůbec

17. Jste pro přijímání uprchlíků do České republiky?

- Ano
- Nevím
- Ne

18. Za jakých okolností by bylo možné přijmout uprchlíky?